

Jóváhagyó képviselő-testületi határozat száma: 52/2013.(VII.9.)

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (2013-2018)

Felsőpáhok Község Önkormányzata

2013. 07.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	1
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HE).....	4
BEVEZETÉS	4
1. A település bemutatása	5
1.1. Keszthelyi járás	5
1.2. Felsőpáhok község földrajzi elhelyezkedése, története	8
1.3. A község gazdasági élete	10
1.4. A település demográfiai helyzete	12
2. Célok	12
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMZÉSE (HEP HE).....	18
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	18
1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	18
1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása...19	
2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET.....	22
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	22
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásának bemutatása.....	22
2.3. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	23
3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	24
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	26
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	30
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	40
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	44
3.5. Telepek, szegregátumok helyzete.....	46
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	47
3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása	50
3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	51

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	51
4. GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG.....	52
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői	52
4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	55
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése.....	55
4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége.....	58
4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	69
5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	70
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	72
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	73
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területei.....	74
5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	75
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	76
5.6. A nők szerepe a helyi közéleten	77
5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések.....	78
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	78
6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	79
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	80
6.2. Az idősek munkaerő-piaci helyzete.....	81
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	82
6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	84
6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	85
7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE.....	86

7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	90
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	93
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	94
7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	96
8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA	97
9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA	98
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)	99
1. HEP IT RÉSZLETEI, A HELYZETELEMZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÖSSZEGZÉSE	102
2. A BEAVATKOZÁSOK MEGVALÓSÍTÓI	103
3. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE ÖSSZEGZŐ TÁBLÁZAT.....	112
4. MEGVALÓSÍTÁS.....	117
4.1. A megvalósítás előkészítése	117
4.2. A megvalósítás folyamata	117
5. MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS	119
6. NYILVÁNOSSÁG.....	119
7. KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG.....	119
8. ÉRVÉNYESÜLÉS, MÓDOSÍTÁS.....	120
9. ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA.....	122
10. MELLÉKLET.....	123

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)

BEVEZETÉS

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Alsópáhok Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Felsőpáhok Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a helyi esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél- és feladatmeghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a Alsópáhok településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

1. A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

1.1. Keszthelyi járás

A Keszthelyi járás a Nyugat-Dunántúli Régióban, azon belül Zala megye északkeleti részén helyezkedik el. A járás 30 települést foglal magába: Alsópáhok, Balatongyörök, Bókaháza, Cserszegtomaj, Dióskál, Egeraracs, Esztergályhorváti, Felsőpáhok, Gétye, Gyenesdiás, Hévíz, Karmacs, Keszthely, Ligetfalva, Nemesbük, Rezi, Sármellék, Szentgyörgyvár, Vállus, Várvölgy, Vindornyafok, Vindornyalak, Vindornyaszőlős, Vonyarcvashegy, Zalaapáti, Zalacsány, Zalaköveskút, Zalaszentmárton, Zalavár. Központi települése Keszthely.

Korábban 9 kistérség volt a megyében (a hévízi, a keszthelyi, lenti, a letenyei, a nagykanizsai, a pacsai, a zalaegerszegi, a zalakarosi és a zalaszentgróti) ezek közül a Hévízi kistérség közel 8 településével és közel 14 ezer fős lélekszámával aránytalanul a legkisebbek közé tartozott. Az arányosabb felosztás és a hatékonyabb ügyintézés miatt a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) 6 járásra osztotta fel a megye területét, így 2013. január 1-től a korábbi Hévízi kistérség településeit a Keszthelyi járáshoz csatolták.

A járásra jellemző aprófalvas településszerkezet szerepet játszik abban, hogy adott térség hátrányos helyzetének egyéb összetevői is kialakulnak, fennmaradnak, felerősödnek; legyen szó a munkahelyek hiányáról, a közlekedés okozta nehézségekről, s így akár a munkahelyekhez, akár az oktatáshoz, akár az egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés problémáiról. A periférikus helyzetben lévő kistelepülésekre fokozottan jellemző infrastrukturális elmaradottság, többek között a nehéz közlekedési lehetőségek alapvetően befolyásolják a térség fejlődési irányait.

Egy térség fejlettségét és idegenforgalmát alapvetően befolyásolja, hogy milyen közlekedési infrastruktúrával rendelkezik, illetve milyen a megközelíthetősége. A Keszthelyi járás lényegében a Budapest-Nagykanizsa-Adria történeti, gazdasági, kommunikációs, közlekedési és térszerkezeti tengely mentén helyezkedik el. A kistérség közúti és autóbusz-forgalmi kapcsolatai szerteágazóak és lényegében az idegenforgalmi és egyéb kapcsolatokhoz rendelkeznek (az érintett települések Keszthely és Hévíz felé rendszeres kapcsolati lehetőséggel rendelkeznek).

A járás megközelíthetősége az M7-es autópálya megépítésével Budapest és az Adria felől megoldódott. A járáson belüli forgalmat a 71-, 75-, 76-os számú főutak bonyolítják, az ezeken való haladás összességében lassú, jellemzően hosszúak a településeken átkelő szakaszok.

A járás vasúti közlekedésére jellemző, hogy a területén vasúti fővonal nem halad keresztül, kicsi a vonalsűrűség, a szolgáltatás színvonala, a mellékvonalak műszaki állapota, minősége elmarad a kívánatostól. A járást a Balatonszentgyörgy-Tapolca vasútvonal érinti. Az egyvágányú vasútvonal Keszthelyig fővonalnak minősül, illetve eddig van villamosítva.

2005-ben Hévíz város gesztorálásával elkészült a 3,8 kilométer hosszúságú Hévíz-Keszthely összekötő kerékpárút, mely a Balatoni Körúthoz közvetlenül is csatlakozik.

A térség közlekedési infrastruktúrájában idegenforgalmi szempontból az egyik, ha nem a legfontosabb a sármelléki repülőtér, amely 1991 óta polgári repülőtérként működik, szolgálva a Nyugat-Dunántúli Régió turizmusát, idegenforgalmát és gazdaságát.

(Forrás: A Hévízi Kistérség Területfejlesztési Konceptiója 2008-2018 és Hévízi Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulása Közművelődési (kulturális) koncepciója 2011.

1.2. Felsőpáhok község földrajzi elhelyezkedése, története

Felsőpáhok Hévíztől 2 km-re nyugatra, domboldalon elnyúló kistelepülés, melynek részét képezi, Zalaköszvényes is. Felsőpáhok napjainkban a külföldi leteleplők körében preferált településsé vált. Felsőpáhok a Nyugat-magyarországi peremvidék nagytáj, Zalai-

dombvidék középtáj, Zalavári-hát kistáj középső részén helyezkedik el. A környékre jellemző az É-D-i irányban hosszan elnyúló lapos meridionális hát az Alsó-Zala és Hévízi-völgy között.

Felsőpáhok ősi, zárt jellegű falutelepülés. Az idő folyamán sokféleképpen hívták. Volt már terra Paah (itt még nem volt megkülönböztetve Alsópáhoktól), Bőr-Páh, Németh-Pah, Felpah, Német Fölső Páhok, Fölső-Pahuk és ezeknek különböző formái. 1907-től írják egybe Felsőpáhok nevét.

Első okleveles említése 1259-ből való, amely szerint a településen olyan várszolgák laktak, akiknek mestersége a tímárság, cserzővargaság volt. A tímármesterséghez tartozik a bőrnek vízben való kallózása, ványolása. Ez a bőr ütögetésével, verdesésével történik, tehát olyanféle művelet, amelyet joggal nevezhetünk el a páhol, elpáhol igével (páhol = bottal, doronggal, darab fával ver valakit vagy valamit). Tehát nagy valószínűséggel a település neve is innen eredeztethető. A páh szó aztán gyűjtőnévként egy olyan terület nevévé lett, amelyen a tímármesterséget folytató lakosok egyetemlegesen a Hévíz meleg vizében ványolt bőrök szolgáltatására voltak kötelezve.

Felsőpáhok – Alsópáhok társtelepüléseként – a XVIII. század végén jelent meg. Az utóbbi két évszázadban lassan, egyenletesen fejlődött, ami a hévízi üdülőkultúra kialakulásának köszönhető. Felsőpáhok 1907-ig közigazgatásilag az alsópáhoki körjegyzőséghez tartozott, de mikor Szentandrás (Hévíz) 1907. március 1-én körjegyzőségi székhely lett, hozzá csatolták Felsőpáhokot is. A falut 1947. május 1-től Alsópáhokhoz csatolták közigazgatásilag, még postailag is. Senki sem örült ennek, mert gazdasági, forgalmi és kulturális tekintetben is Hévíz volt a központ. A belügyminiszter 1950. szeptember 6-i hatállyal Felsőpáhok és Zalaköszvényes községeket Felsőpáhok néven egyesítette. A szomszédos Zalaköszvényes tehát közigazgatásilag Felsőpáhok része, mint külterületi lakott rész. 2013. január 1-től a Felsőpáhok és Alsópáhok települések még szorosabbra fűzik kapcsolatukat a közösen fenntartott önkormányzati hivatal révén.

Felsőpáhok jól közművesített települések közé tartozik. Közműellátására a vízellátás, a szennyvízelvezetés-kezelés, a villamosenergia-ellátás, a földgázellátás és az elektronikus hírközlés-hálózati rendszere kiépült. Jellemzően magas a rácsatlakozások aránya mind a szennyvízcsatorna, mind a földgáz tekintetében. Közművek vonatkozásában a csapadékvíz elvezetés tekinthető a legkevésbé rendezettnek. A településen üzemel az országos villamosenergia hálózati rendszer egyik bázis létesítménye, az ún. Hévíz 400/120 kV-os állomás. Az állomásról továbbhaladó 400 kV-os hálózatok nyomvonala és biztonsági övezete jelentős helyfoglalásával korlátozza Felsőpáhok település területének hasznosítását.

Forrás: www.felsopahok.hu, és Felsőpáhok Településfejlesztési Koncepció 2012.

1.3. A község gazdasági élete

A községi munkahelyek száma kevés, a helyi munkavállalók túlnyomó része Hévízre ingázik. A település gazdaságában kiemelt szerepe van a külterületen működő transzformátor állomásnak, mely az iparüzési adó nagy százalékát szolgáltatja Felsőpáhokon. A településen további ipari terület nem található, a falu nyugati határában elhelyezkedő vállalkozások túlnyomórészt a mezőgazdaságban érintettek.

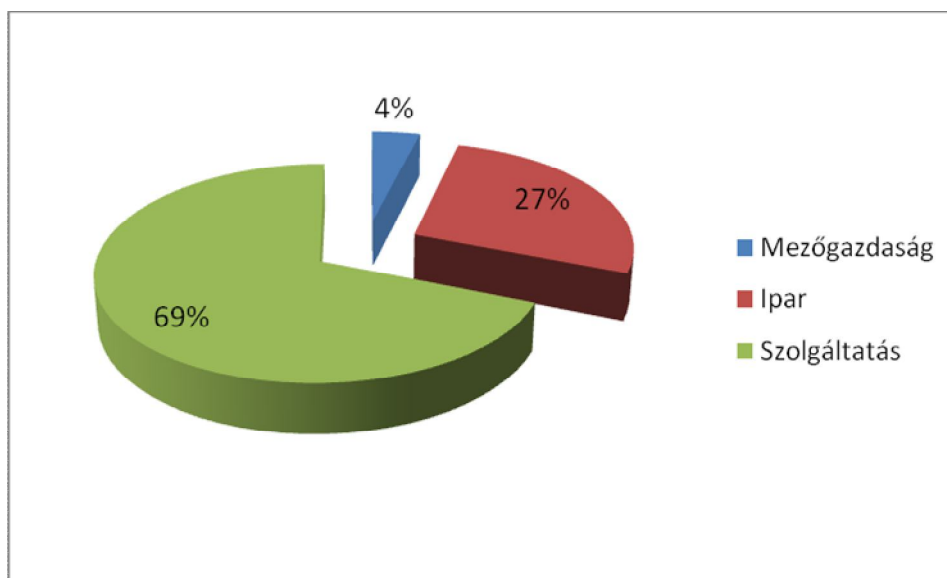
Felsőpáhokon az idegenforgalom nem jelentős ágazat, ám a szomszédos Hévíz kiemelkedő turizmusa jótékony hatással van a településre. A község társadalmi-gazdasági fejlődésének alapja a hévízi gyógy-tó, ezért a tó vizének, illetve környezetének minőségi és mennyiségi védelme, a táji, természeti és települési adottságok kínálatának megőrzése kiemelkedő fontosságú feladat. A település jelentős idegenforgalmi eseménye a térségi szinten is ismert falunap.

Felsőpáhokon a mezőgazdaságnak hagyományosan nagy szerepe van. A területek többségén évszázadok óta szántóföldi növénytermesztés illetve gyümölcstermesztés folyik, a falu lakosai a mezőgazdaságból éltek. A Nyugat-Balaton kistrégió területén helyezkedik el a Balatonmelléki borvidék, melynek fontosabb központjai közé tartozik Felsőpáhok település is. Az erre épülő borászat a turizmus mellett a gazdasági deverzifikációt elősegítő ágazatként értékelhető.

A vállalkozások több mint fele mezőgazdasági jellegű, emellett van nyílászáró- és szerelvény szaküzlet, fatelep, kertészet, élelmiszerbolt, kocsmá, fodrászat. A meglévő vállalkozások többsége anyagi nehézségekkel küzd. Alacsony számuk ellenére a különböző vállalkozások helyben jelentenek munkalehetőséget a felsőpáhokiaknak, mely egyszerűsíti a helyi lakosok munkába járását. A munkahelyek mellett a vállalkozások bevételt jelentenek a település számára is.

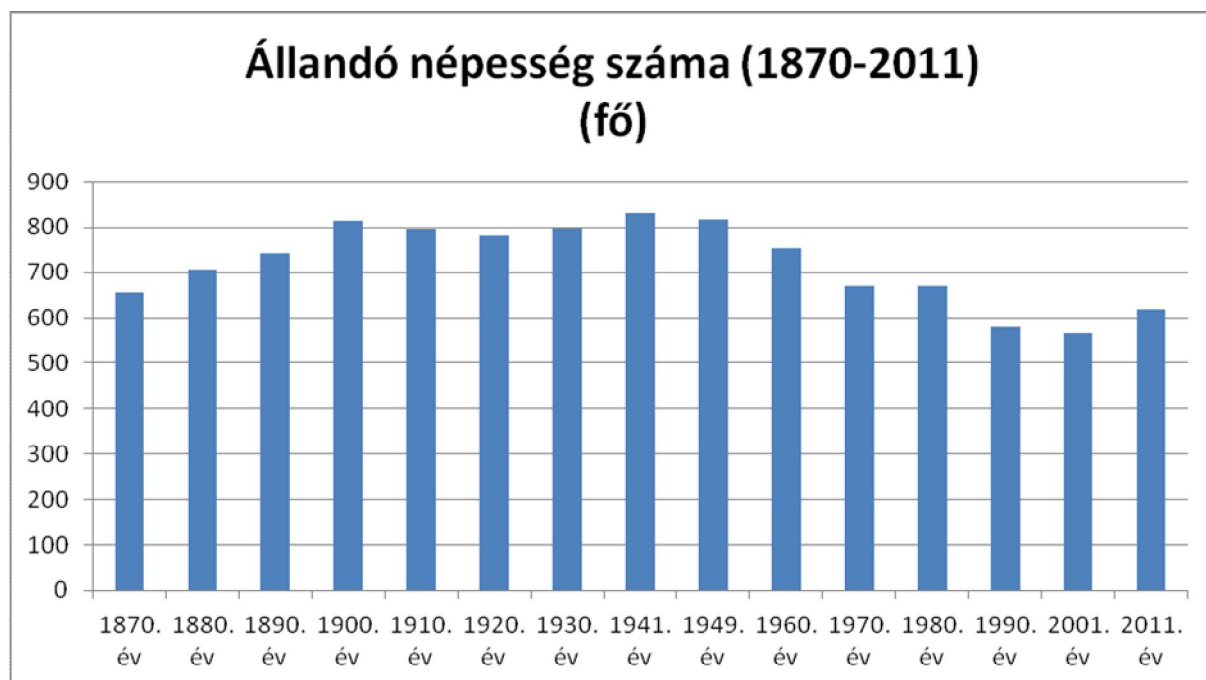
Forrás: Felsőpáhok Településfejlesztési Koncepció 2012, Hévízi Kistérség Területfejlesztési Koncepciója 2008-2018

Felsőpáhok lakosságának foglalkoztatási szerkezete (2001)

Forrás: Népszámlálás 2001.

1.4. A település demográfiai helyzete

Forrás: KSH

Lakónépesség száma az év végén

lakónépesség száma 2007-12 és az előző évihez viszonyított aránya	lakónépesség
2007 (fő)	633 fő
2008 (fő)	649 fő
Lakónépesség számának változása (%)	102,5%
2009 (fő)	642 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,9%
2010 (fő)	636 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,0%
2011 (fő)	640 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,6%
2012 (fő)	655 fő
Lakónépesség számának változása (%)	102,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1870-től egészen a 1941-ig a népszámlálási adatok tanúsága szerint kisebb hullámzásoktól eltekintve nőtt a település lakosságszáma. Míg 1870-ben 655 főt számoltak össze, addig az 1941-es népszámlálásnál Felsőpáhokon 831 személyt írtak össze. Ezt követően a népességszám 2001-ig lecsökkent 568 főre. Az elmúlt alig több mint tíz év során erről a mélypontról a település pozitív irányba mozdult el. 2012-ben 655 főre emelkedett a község lakosságszáma.

Állandó népesség

állandó népesség korosztályok és nemek szerint (2011.)	népesség száma és aránya
állandó népesség	654 fő
nő	344 fő
	52,6%
férfi	310 fő
	47,4%
0-2 évesek	20 fő
	3,0%
0-14 éves nők	40 fő
	6,1%
0-14 éves férfiak	46 fő
	7,8%
15-17 éves nők	15 fő
	2,3%
15-17 éves férfiak	11 fő
	1,7%
18-59 éves nők	192 fő
	29,4%
18-59 éves férfiak	185 fő
	28,3%
60-64 éves nők	21
	3,2%
60-64 éves férfiak	20
	3,1%
65 év feletti nők	76
	11,6%
65 év feletti férfiak	48
	7,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	113	90	125
2008	121	95	127
2009	120	91	132
2010	120	88	136
2011	124	86	144

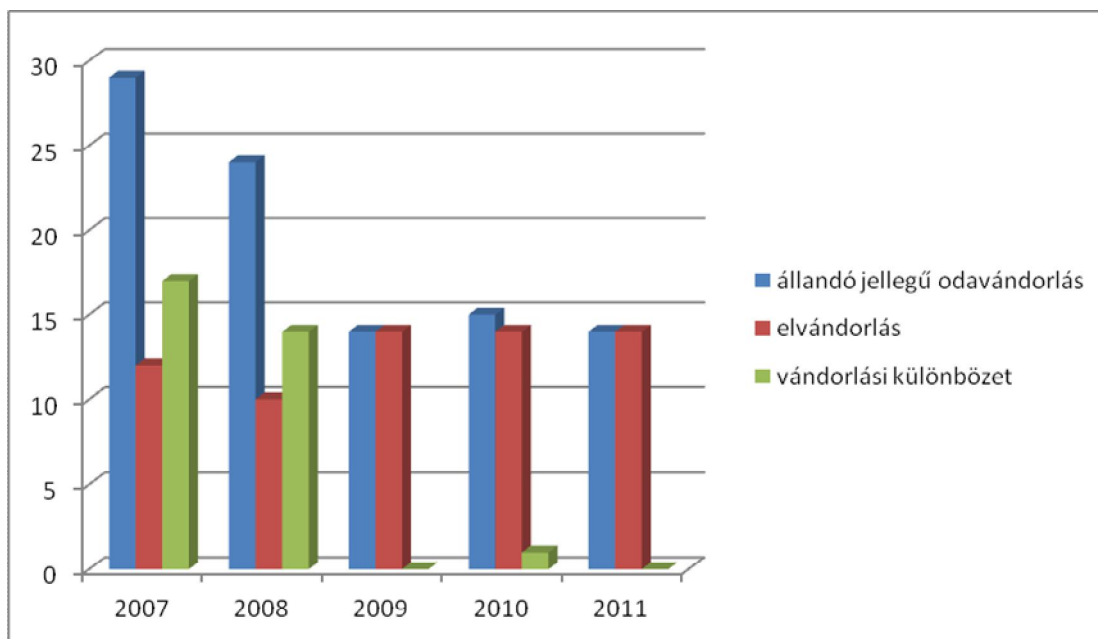
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2007	29	12	17
2008	24	10	14
2009	14	14	0
2010	15	14	1
2011	14	14	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások

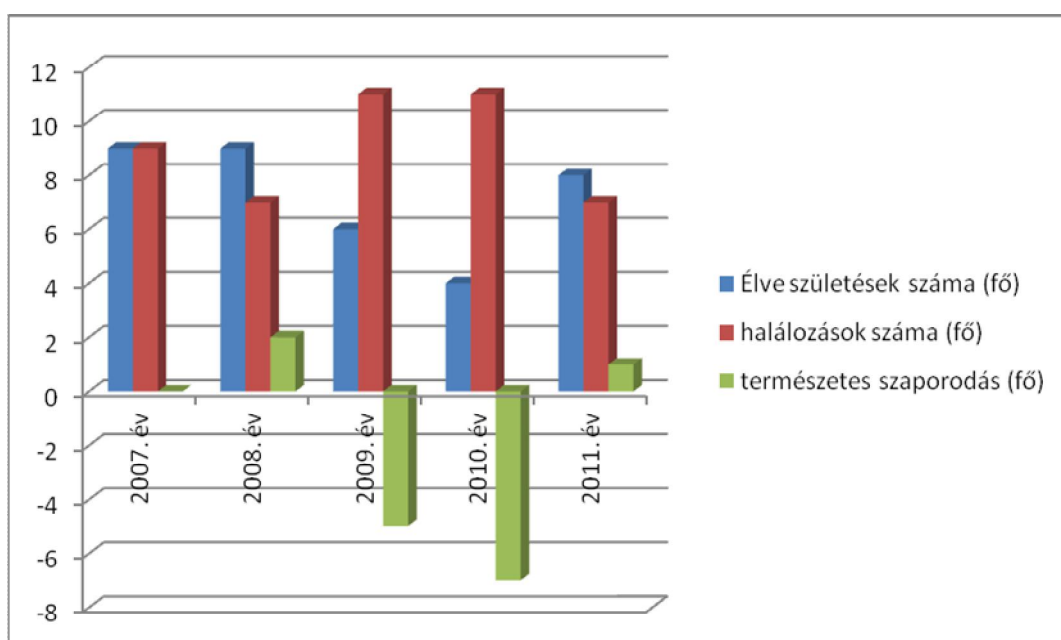
Forrás: KSH

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2007	9	9	0
2008	9	7	2
2009	6	11	-5
2010	4	11	-7
2011	8	7	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Születések és halálozások száma

Forrás: KSH

Az utóbbi évtizedben a településen a születések száma többnyire elmaradt a halálozásokétól, a bevándorlók száma viszont jelentősen nőtt, vagyis a pozitív vándorlási különbözet a népességszámot kedvezően befolyásolta.

Az előbbi folyamatokkal összefüggésben a népesség korösszetétele is kedvezőtlenebbre fordult, amit a település öregedési indexe is tükröz. 2007 és 2011 között az öregedési index 125-ről 144-re emelkedett, ami azt jelenti, hogy 5 év alatt 19-fővel emelkedett a 100 fiatalok (0-14 év) jutó időskorúak (65 év felettiek) száma.

A község lakosságának elöregedése az ország többi területéhez hasonlóan az utóbbi években folyamatos. Míg 2007-ben az időskorúak létszáma 113 fő volt, addig 2011-ben ez a

szám 124 főre emelkedett. Vagyis 5 év alatt 11 fővel – közel 10%-kal emelkedett az időskorúak száma. A fiataloknál ugyanezen időintervallumban 4 fővel – 90 főről 86 főre – csökkent a létszám. A település népességének lassú előregedése következtében egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

A településen az állandó népesség mutatói szerint 2011-ben 34 fővel több nő él, mint férfi. A nőtöbbség markánsan az idősebb, 65 év feletti korcsoportban jelentkezik, ennek oka a nők magasabb várható életkora. 2011-ben a születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon a nők esetében 77,9, a férfiaknál pedig 70,1 év. Az 65 év feletti korosztály 11,6%-a nő és csak 7,3%-a férfi.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a 13 hazai nemzetiség közül csak a német található meg. A lakosság 3,59%-a (23 fő) vallotta magát német nemzetiséghez tartozónak.

2. CÉLOK

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Felsőpáhok település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankeletről).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

HELYZETELEMZÉSE (HEP HE)

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Az esélyegyenlőség iránti igény, valamint annak elősegítése annak a ténynek a felismerésén alapul, miszerint a különböző társadalmi csoportok, és azok tagjai vagyoni, családi, gazdasági helyzetük szerint jelentősen különböznek egymástól, és ez a különbség kihat mindennapjaikra: aki hátrányosabb helyzetben van, annak kisebb az esélye a továbbtanulásra, a szakképzettség elérésére, a munkához jutásra, a magasabb fizetésre, a magasabb társadalmi státusz és presztízs elérésére. A hátrányos helyzetű csoportnak az említettek eléréséhez szükséges képességeik, adottságaik adottak, ám lehetőségük, esélyük alig, vagy számottevően kevesebb van.

1.1. A PROGRAM KÉSZÍTÉSÉT ELŐÍRÓ JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET RÖVID BEMUTATÁSA

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az Ebktv. rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik [Ebktv. 63/A § (6)].

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozás (1083/2006/EK rendelet) kiemelt két olyan támogatási alapelvet, amelyet minden pályázat tervezése, elbírálása és végrehajtása során figyelembe kell venni: az esélyegyenlőséget és a fenntartható fejlődést. A két alapelv érvényesült az Új Széchenyi Terv, valamint az egyes Operatív Programok tervezése során, és érvényesül a döntéshozás és végrehajtás intézményrendszereiben, valamint érvényesíteni kell a kiválasztás jogosultságai és értékelési szempontjai között is.

1.2. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉLCSOPORTOKAT ÉRINTŐ HELYI SZABÁLYOZÁS RÖVID BEMUTATÁSA

Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át.

A közszolgáltatások zömét a törvények az önkormányzati alapszintre – a községek vagy városok szintjére – utalják. A különböző helyi lehetőségekkel és igényekkel rendelkező önkor-

mányzatoknak (községek, nagyközségek, városok, megyei jogú városok) különböző feladat- és hatáskörei vannak. A különbözőség létrejöhet mind az önként vállalt, mind a törvény által kötelezően előírt feladat és hatáskörökben. A települési önkormányzat maga határozza meg – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően –, mely feladatokat milyen mértékben és módon lát el. Azt, hogy az önkormányzat mely feladatok ellátását vállalja, befolyásolja a helyi társadalom szerkezete, a népesség összetétele, a település adottságai, fejlettsége, helyzete és egyéb más körülmények is. Mindezek korlátok közé szorítják az önkormányzat feladatválasztási szabadságát. Az önkormányzat anyagi lehetőségeinek terjedelme a feladatvállalás esetén is különösen hatással van – sokszor a lakossági igényekkel ellentétben – arra, hogy milyen eszközökkel, milyen mértékben és hogyan oldja meg a feladatot. Önkéntes feladatvállalás nem történhet a kötelező feladatok terhére. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

Felsőpáhok Község Önkormányzata Képviselő-testületének **13/2013. (V.27.) sz. rendelete** szól a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról. A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások közül az önkormányzat a kötelező juttatások (rendszeres szociális segély, átmeneti segély, közgyógyellátás) mellett a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (temetési segély, köztemetés, időskorúak támogatása) is biztosítja. A pénzbeli szociális ellátások közül az önkormányzat rendszeres szociális segélyt, átmeneti segélyt és időskorúak ellátását biztosítja a rászorulóknak részére. Az időskorúak ellátása keretében a képviselő-testület évente egy alkalommal a Felsőpáhokon élő 70 év feletti állampolgárok részére támogatást állapíthat meg a téli időszakban felmerülő többletkiadásaik enyhítése céljából.

A rendelet értelmében a személyes gondoskodás körében az önkormányzat az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja: falugondnoki szolgálat, étkeztetés, házi segítségnyújtás.

A gyermekvédelmi ellátások körében a pénzbeli ellátások közül a képviselő-testület a gyermek részére az alábbi pénzbeli ellátásokat biztosítja: rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, gyermekek védőoltásának támogatása, tankönyvtámogatás. A gyermekek védőoltásának támogatása azt jelenti, hogy a képviselő-testület évente az általános iskola nyolcadik évfolyamán tanuló, felsőpáhoki lakóhellyel rendelkező leánygyermekek részére a méhnyakrák elleni védőoltás költségeihez támogatást nyújt.

A tankönyvtámogatás állapítható meg a Felsőpáhokon lakóhellyel rendelkező, alapfokú, középfokú vagy felsőfokú végzettséget adó oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermek részére évente egy alkalommal.

Forrás: www.felsopahok.hu

2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET

2.1. KAPCSOLÓDÁS HELYI STRATÉGIAI ÉS TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATI DOKUMENTUMOKKAL, KONCEPCIÓKKAL, PROGRAMOKKAL

Gazdasági program 2011-14, 2013. és 2014. évi költségvetési koncepció, Település-rendezési Terv 2012.

2.2. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM TÉRSÉGI, TÁRSULÁSI KAPCSOLÓDÁSAINAK BEMUTATÁSA

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A Hévízi Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulásának célja a kistérség területének fejlesztése. A társult önkormányzatok közösen gondoskodnak az önkormányzatok feladatkörébe tartozó közszolgáltatások kistérségi ellátásáról, azok szervezéséről. A kistérség gazdasági alapját képező turizmust közösen fejlesztik.

Felsőpáhok és Alsópáhok községek intézményfenntartó társulás keretében létrehozták a Gazdasági Ellátó Szervezetet (GESZ), amelynek feladatkörébe tartozik az óvodai és iskolai étkeztetés, a háziorvosi és védőnői szolgálat, valamint a szociális étkeztetés. Szintén a két település intézményfenntartó társulásban működteti az Alsópáhoki Szivárvány Óvodát.

A Teréz Anya Szociális Integrált Intézmény Fenntartó Társulást a korábban a Hévízi kistérséghez tartozó települések alapították azzal a céllal, hogy a szociális és a gyermekvédelmi törvényben meghatározott önkormányzati feladatok ellátását összehangolják.

Felsőpáhok tagja a ZALAISPA Hulladékgazdálkodási Társulásnak. A 282 települést tömörítő társulás a Nyugat-Balaton és Zala-folyó medence nagytérség települési szilárdhulladécai kezelésének korszerű megoldását tűzték ki célul.

Felsőpáhok Alsópáhokkal és Hévízzel gyepmesteri tevékenység közös fenntartására fenntartói társulást kötöttek.

Forrás: www.felsopahok.hu

**2.3. AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS ADATOK, KUTATÁSOK
ÁTTEKINTÉSE, ADATHIÁNYOK KIMUTATÁSA**

A települési esélyegyenlőségi program az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a települési önkormányzat által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok és az elektronikus média Felsőpáhok községgel foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak. A területi folyamatok áttekintése érdekében az egyes mutatókra vonatkozó elemzések – az adatok rendelkezésre állásának függvényében – legalább 5 éves időszoron alapulnak.

3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A magyarországi romák kétségtelenül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészen. Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

A romák helyzetét pusztán a fenti jellemzőkkel meghatározni – az őket körülölelő társadalmi előítéletek hatásának számbavétele nélkül – pontosan mégsem lehet. A szociális létbizonytalanság mellett a kirekesztettség a legtöbb roma közös jellemzője, és e két jellemző együtthatója az a kilátástalan élethelyzet, amely jó eséllyel egész életükben távol tartja őket a társadalmi fősdortól.

Az egyre erősödő társadalmi feszültségek és az ezzel párhuzamosan megszorodó radikális és szélsőséges megnyilvánulások is mutatják, a roma lakosság társadalmi integrációja ma sürgetőbb feladat, mint valaha. A helyzettel történő őszinte, közhelymentes szembenézés, valamint a felelős döntéshozatal nem várhat tovább helyi szinten sem. A romák széleskörű társadalmi kirekesztődésének erősödése az etnikai feszültségek kezelhetetlen mértékű kiéleződéséhez vezethet, egyszersmind súlyosan visszavetheti a település és az egész ország gazdasági teljesítőképességét.

Gyakori tévhit, hogy a romák (érdemtelenül) túltámogatottak, ezzel szemben kutatások igazolják, hogy sem a helyi, sem az országos hatáskörű különböző fejlesztési programokban nincs kellő mértékben reprezentálva a roma lakosság, sőt a célzottan romáknak szánt források is sokszor alacsony hatásfokkal érik el a célcsoportot.

A helyi esélyegyenlőségi program éppen abban segíthet, hogy megmutassa milyen eszközök egymásra építésével lehetséges valódi eredményeket elérni akár anélkül, hogy arra jelentős külön forrást biztosítanak.

A települési önkormányzatnak esélyegyenlőségi programja tervezésekor nem csak arra kell ügyelnie, hogy miként javítsa célprogramokkal, vagy többségi programokba történő integrálásuk révén a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét: olyan beavatkozásokat szükséges terveznie, amelyek egyszersmind oldják a romák kirekesztettségét is. Nem elég tehát például betonúttal ellátni a cigány telepet, szükség van a szegregációból történő kitörés útjainak megkönnyítésére is. Még a legjobban előkészített programok sem fogják elérni hatásukat, ha maguk a romák nem vonódnak be a programok előkészítésétől a végrehajtásig minden szinten.

A romák helyzetének vizsgálatakor óhatatlanul felmerülő alapprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre. A települési önkormányzatnak a hatályos adatvédelmi jogszabályok betartásával arra kell törekednie, hogy minél

több adatot gyűjtsön be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban. Amennyiben az önkormányzat (illetve partnerei, intézményei) nem rendelkezik pontos adatokkal, és ezek pótlása a tervezés időszakában nem megoldható, a beavatkozások irányultságának meghatározásához sokszor már az is elegendő lehet, ha megbecsülik az adott jellemző előfordulási gyakoriságát.

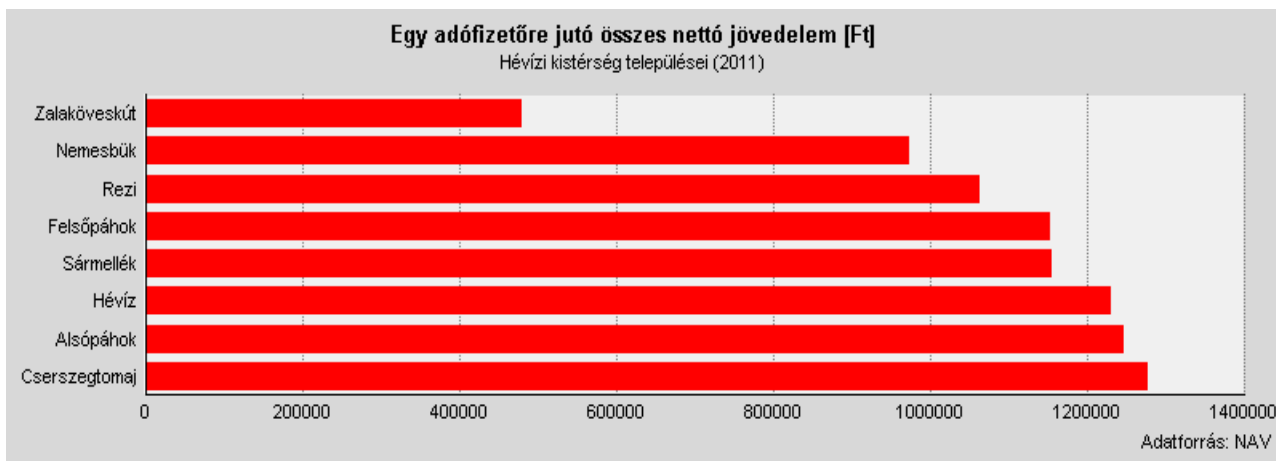
Természetesen nem mindig kell a becslésekre hagyatkozni, ha nincsenek egzakt etnikai adatok, hiszen vannak olyan alternatív lehetőségek az információgyűjtésre, amelyek jó eséllyel alkalmasak adott problémák feltérképezésére. Oktatási területen ilyen alternatíva például a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek adatainak vizsgálata, míg a lakhatási szegregáció meghatározására egy többdimenziós mutatórendszert hívhatunk segítségül.

3.1. JÖVEDELMI ÉS VAGYONI HELYZET

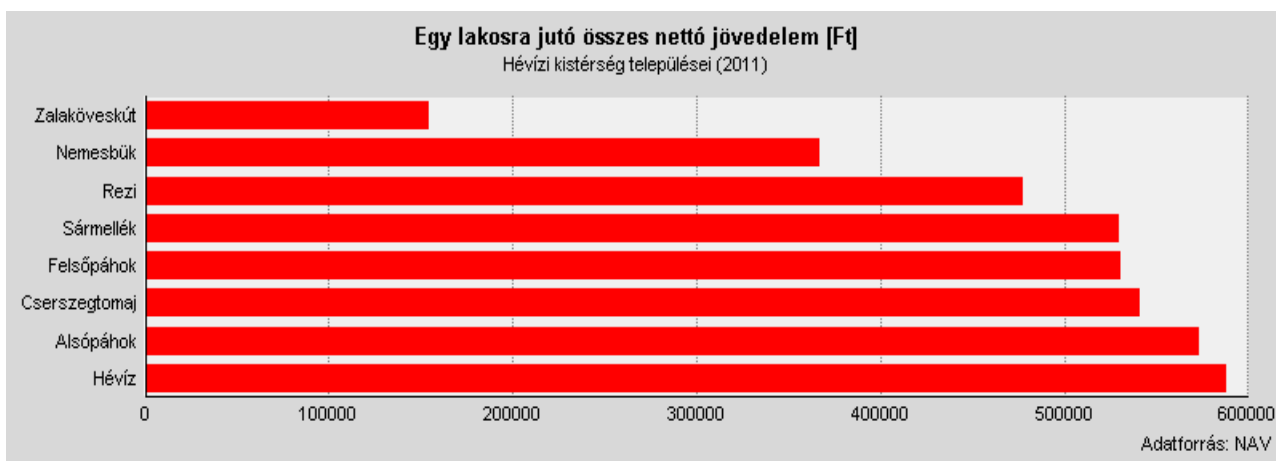
Zala megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók – 2013 első negyedében – havi bruttó átlagkeresete 174,4 ezer forintot tett ki, ami 51,2 ezer forinttal (23%) alacsonyabb az országosnál. A versenyszférában dolgozók fizetése 170,7 ezer, a költségvetési szerveknél foglalkoztatottaké pedig átlagosan 183,1 ezer forintot tett ki. Egy év alatt a bruttó átlagkereset növekedése megegyezett az országgal, így a megye „lemaradása” nem változott. Nemzetgazdasági ágakat tekintve a legmagasabb átlagbér (462,5 ezer forint) továbbra is az energiaipart jellemezte, ezzel szemben a vendéglátásban nem érte el a 131 ezer forintot.

Az átlagos, családi kedvezmény nélkül számított megyei nettó átlagkereset 114,2 ezer forintot tett ki, ami 3,5%-kal magasabb az előző év azonos időszakánál. A fizikai dolgozók 90,1 ezer, a szellemiek pedig 147,3 ezer forintot vihettek haza havonta. A pénzbeli és természetbeni juttatásokat is figyelembe véve az átlagos havi munkajövedelem nagysága egy év távlatában 3,6%-kal növekedett, s így meghaladta a 184 ezer forintot. Az egyéb munkajövedelmek aránya növekedett, s 5,2%-ot tett ki. A legmagasabb a szállítás, raktározásban (18%), és a bányászatban (14%) volt, ezzel szemben a tudományos és műszaki tevékenységben, valamint az oktatásban 2% alatt maradt.

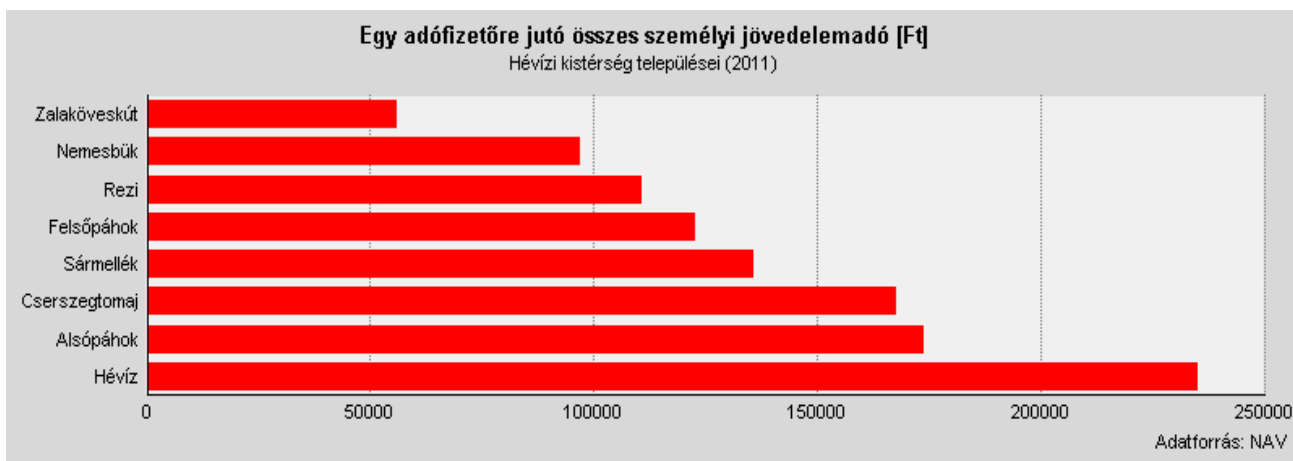
Forrás: KSH

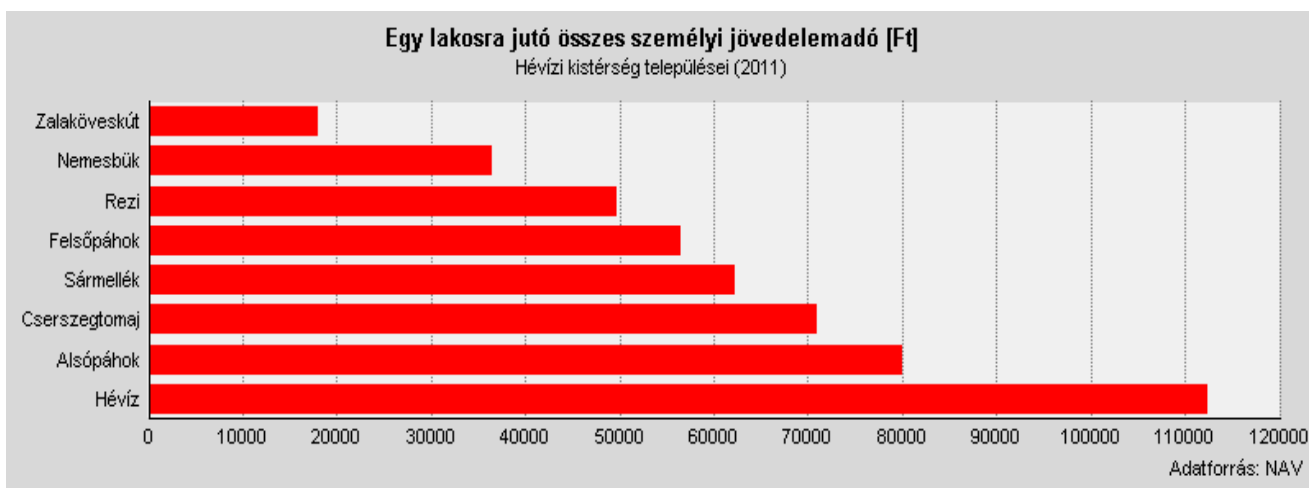
Forrás: TeIR

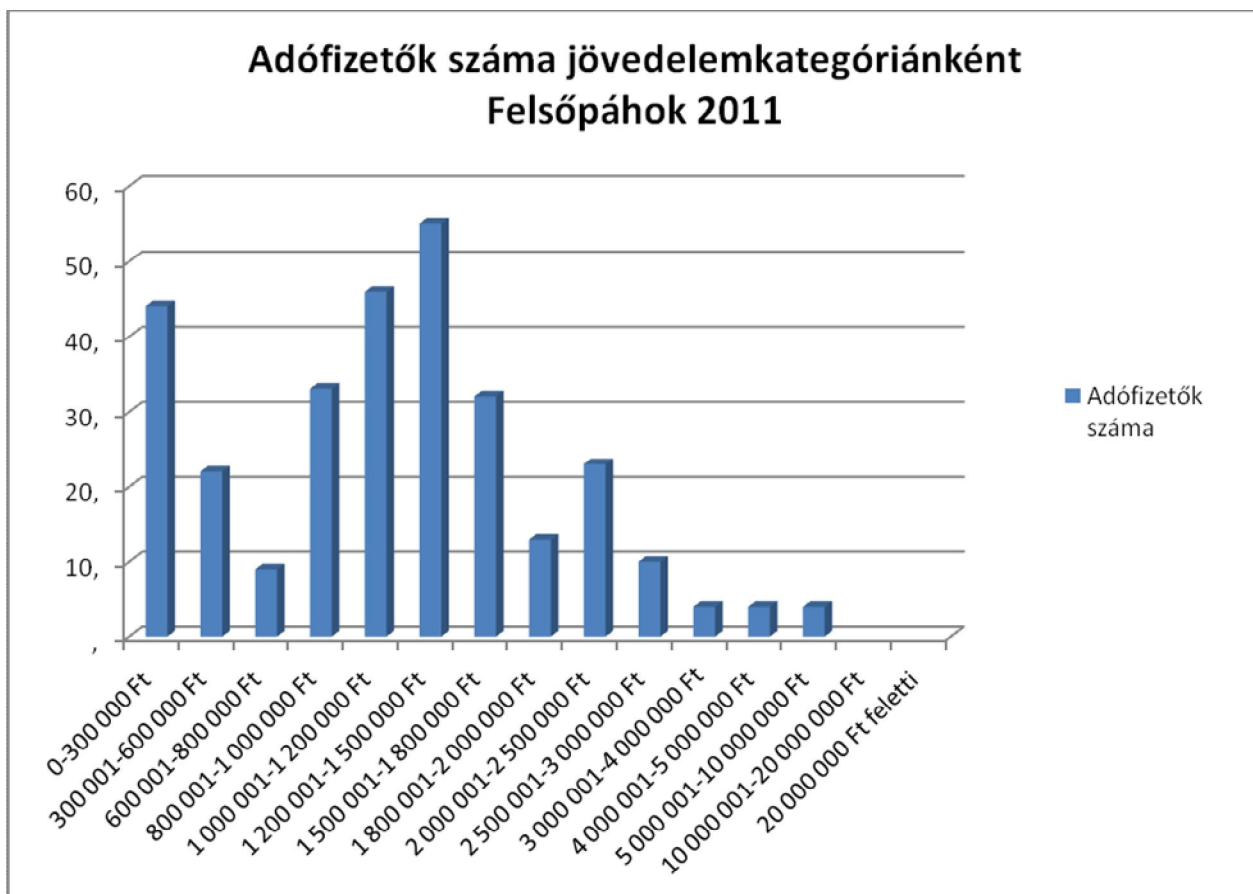
Forrás: TeIR

Forrás: TeIR

Forrás: TeIR

(Forrás: TeIR)

A korábbi Hévízi kistérséghez tartozó települések között Felsőpáhok 2011-ben az egy adófizetőre és lakosra jutó összes nettó jövedelmet és személyi jövedelemadót vizsgálva a járás települései között a középmezőnyben lévők közé tartozott. A felsőpáhoki nettó átlagkeresetek a Zala megyei átlag körül alakulnak, de elmaradnak mind az országos, mind a régiós átlagtól. A grafikonról leolvasható, hogy az adófizetők legnagyobb rétege az átlag alatti alacsonyabb jövedelemkategóriákba tartozik.

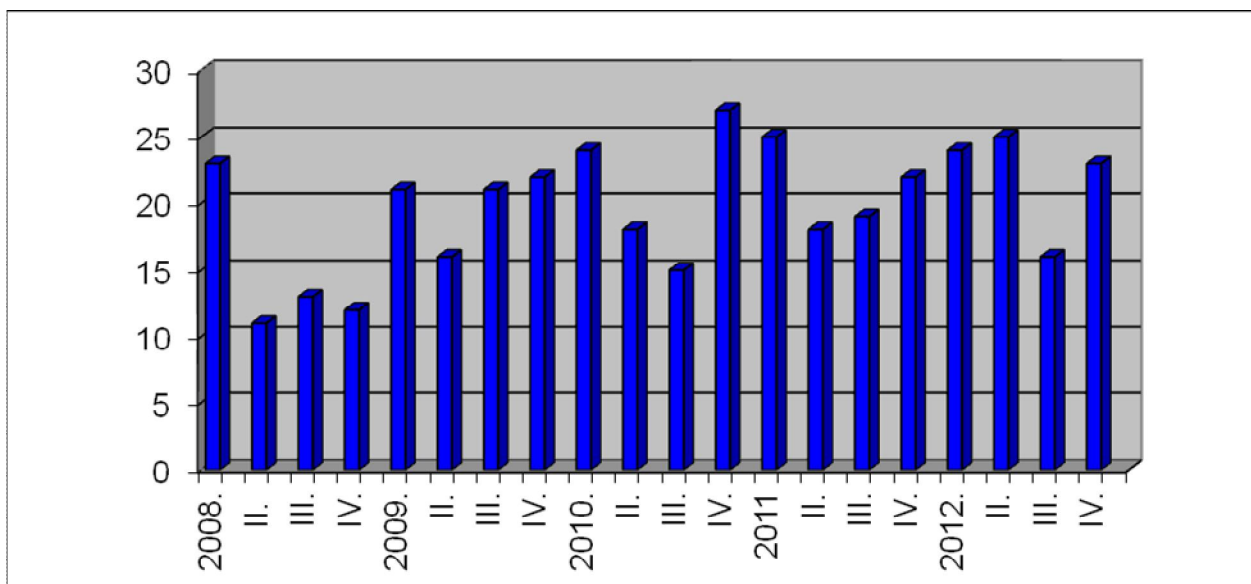
3.2. FOGLALKOZTATOTTSÁG, MUNKAERŐ-PIACI INTEGRÁCIÓ

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2007	210	219	429	11	5,24	11	5,02	22	5,13
2008	214	217	431	7	3,27	6	2,76	13	3,02
2009	223	215	438	12	5,38	9	2,79	21	4,79
2010	227	215	442	9	3,96	17	7,91	26	5,88
2011	228	216	444	7	3,07	16	7,41	23	5,18

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma negyedéves bontásban

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása (2012)

Megnevezés (megye, régió)	Munkanélküliségi ráta (%)	Aktivitási arány (%)	Foglalkoztatási ráta (%)
Győr-Moson-Sopron megye	5,0	66,0	62,5
Vas megye	6,7	66,0	62,0
Zala megye	11,9	68,2	60,1
Nyugat-Dunántúl	7,4	66,6	61,7
Országos összesen	11,0	64,3	57,2

Forrás: KSH

Napjaink egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által már nem keresett szakképzettséggel rendelkezők sajnos kiszorulnak a munkaerőpiacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá. Az utóbbi években egyre több azon fiatalok száma is, akik egyáltalán nem találnak állást, így munkatapasztalatot sem tudnak szerezni. A tartós munkanélküliség elszegényedést, a lakhatási körülmények romlását, a szegénység átörökítését idézheti elő, kitörni belőle az idő előre haladtával egyre nehezebb.

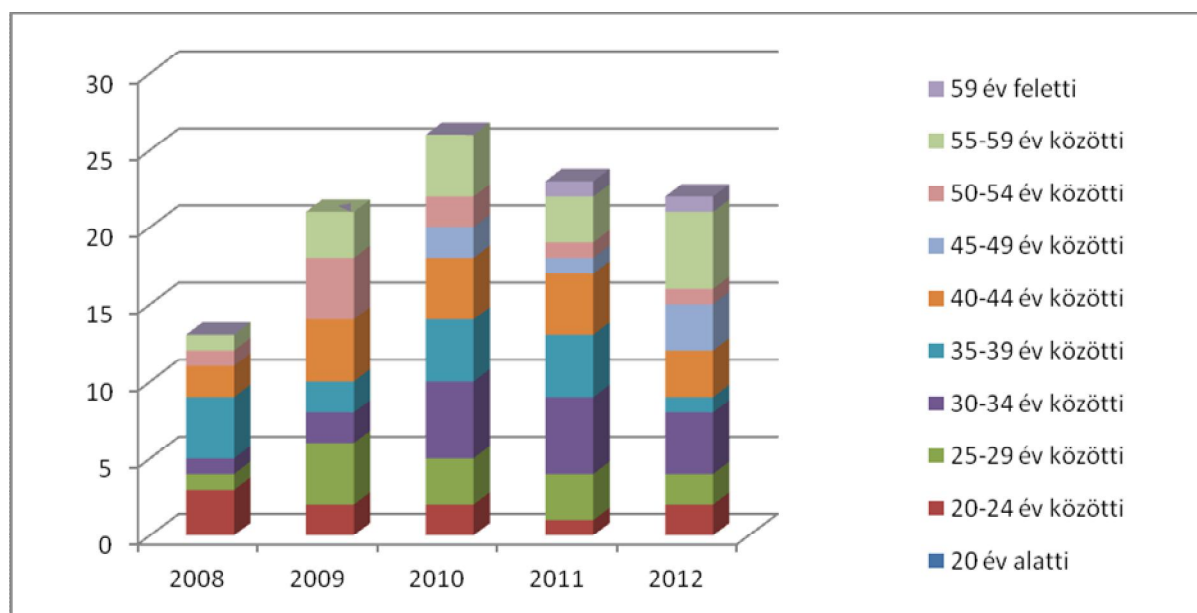
A felsőpáhoki munkanélküliségi adatokból egyértelműen látszik a 2008-ban kezdődő és azóta is tartó magyarországi gazdasági válság hatása. A munkanélküliek száma 2010 végéig folyamatosan emelkedett, majd mérséklet csökkenés figyelhető meg, de jelentős áttörést nem sikerült elérni. Ez utóbbiban jelentős szerepe volt a növekvő közfoglalkoztatásnak. A mélypontnak tekinthető 2010-es végén 27 regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig 20112 közepén 16-ot. A munkanélküliségi ráta 2008-ban 3,02%-os volt, 2010-ben 5,88%. Az alacsony munkanélküliségi ráta félrevezető lehet, mert a munkaképes korú lakosságot (15-64 év) és nem a gazdaságilag aktív lakosságot vettük alapul. A gazdaságilag aktív népesség körében ez az arány megközelíti 10%-ot. A munkanélküliségi ráta az elmúlt években kedvezőbben alakult mind a megyei, mind az országos átlagnál, de elmaradt a régiós átlagtól.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

nyilvántartott álláskereső száma összesen		2008	2009	2010	2011	2012
	fő	13	21	26	23	22
20 éves és fiatalabb	fő	0	0	0	0	0
	%					
20-24 év	fő	3	2	2	1	2
	%					
25-29 év	fő	1	4	3	3	2
	%					
30-34 év	fő	1	2	5	5	4
	%					
35-39 év	fő	4	2	4	4	1
	%					
40-44 év	fő	2	4	4	4	3
	%					
45-49 év	fő	0	0	2	1	3
	%					
50-54 év	fő	1	4	2	1	1
	%					
55-59 év	fő	1	3	4	3	5
	%					
59 év felett	fő	0	0	0	1	1
	%					

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoportok szerint

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen
2008	7	6	13			2			15,38
2009	12	9	21			3			14,29
2010	9	17	26			4			15,38
2011	7	16	23			4			17,39
2012	8	14	22			3			13,64

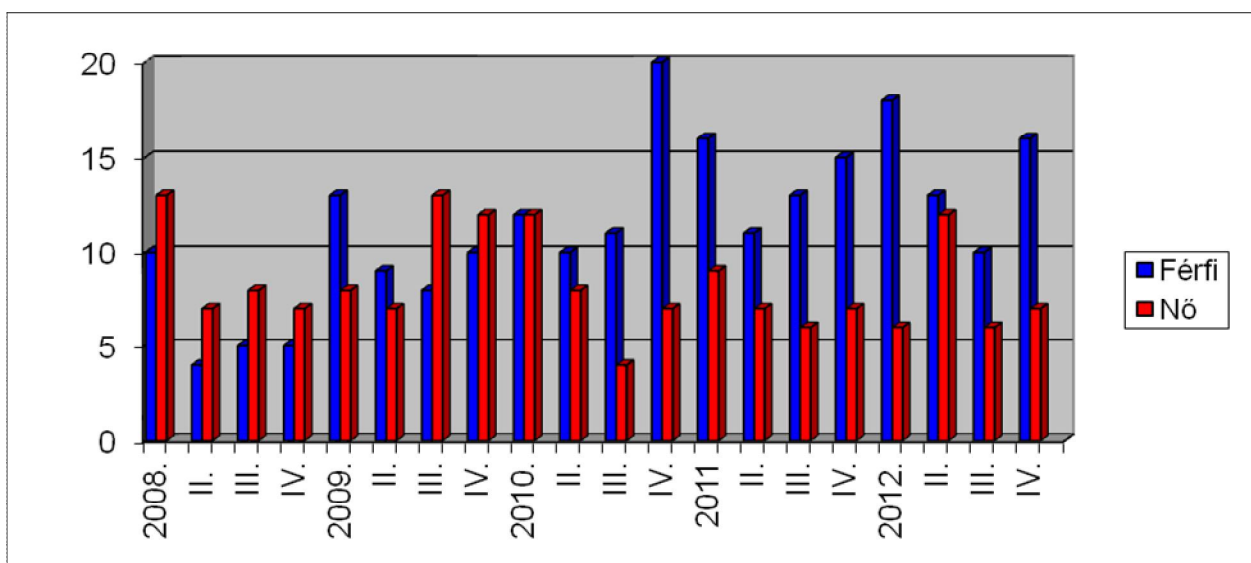
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemeként

év	18-29 évesek száma			nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2007	53	35	88					4	4,55
2008	50	27	77					4	5,19
2009	53	21	74					6	8,11
2010	51	22	73					5	6,85
2011	51	20	71					4	5,63

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma negyedéves és nemenkénti bontásban

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek körében növekedett azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát. 2011-ben ez 4 főt érintett, ami a regisztrált munkanélküliek 17,39 %-át tette ki.

A munkanélküliek aránya minden év első negyedévében a legmagasabb, évközben pedig mérséklődik. A szezonális hatások, valamint az év közben beinduló közmunkaprogramok miatt a következő hónapokban a foglalkoztatás emelkedik és a munkanélküliség csökkenése figyelhető meg. A vizsgált időszakban a munkanélküliség a férfiak körében emelkedett jelentősebben, ami arra utal, hogy elsősorban a férfiakat foglalkoztató munkahelyek szűntek meg.

Korcsoporthoz bontásban elmondható, hogy a munkanélküliség a nyugdíj előtt állókat (59 év felettiek) kivéve minden korosztályt érint. **Különösen nehéz helyzetben vannak a 30 év alatti fiatal pályakezdekők és az 50-59 év közötti korosztály.** A fiatal pályakezdekőknek munkatapasztalat hiányában szinte reménytelen hosszabb távú munkát találniuk, míg az 50-59 éves munkanélkülieket sem szívesen alkalmazzák már a munkáltatók. Az adatokból az is egyértelműen kirajzolódik, hogy az álláskereső több mint fele legfeljebb szakiskolai végzettséggel rendelkezik. A magasabb iskolai végzettség egyértelműen növeli a munkavállaló munkaerőpiacon való elhelyezkedését.

Lakosság iskolázottsága

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-X évesek száma			18-X évesek legalább érettségivel			25-X évesek egyetemi, főiskolai diplomával		
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi
	fő	fő	fő	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
2001	481	245	236	86,5	81,2	91,9	0,6	0,4	0,8	23,0	24,3	21,7	4,2	4,8	3,5
2011	542	289	253	97,0	95,8	98,4	0,2	0,3	0,0	34,7	38,8	30,0	8,7	9,0	8,3

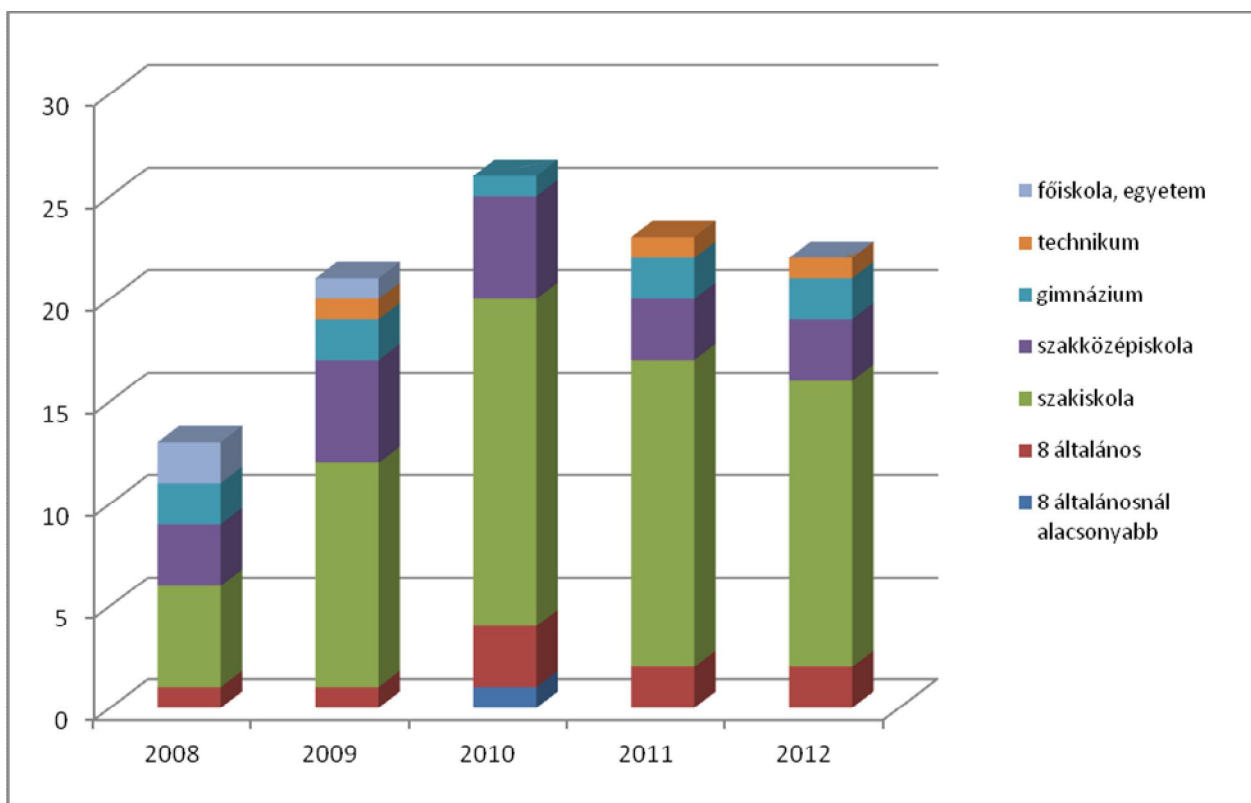
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint						
		8 általánosnál alacsonyabb	8 általános	szakiskola, szakmunkásképző	szakközépiskola	gimnázium	technikum	főiskola, egyetem
		fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő
2008	13	0	1	5	3	2	0	2
2009	21	0	1	11	5	2	1	1
2010	26	1	3	16	5	1	0	0
2011	23	0	2	15	3	2	1	0
2012	22	0	2	14	3	2	1	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	fő	%
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középiskolai felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők	eredményes érettségi vizsgát tett tanulók száma a felnőttoktatásban
	fő	fő	fő
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Egy településen az alap-, közép- esetleg felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak egy település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők, és az eszközellátottság tekintetében is. Adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a szomszédos megyeszékhely elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra.

A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent.

Alsópáhokon a 2011. évi népszámlálási adatok tanúsága szerint a munkaképes korú lakosság 97%-a végezte el az általános iskolát. A felnőtt korú lakosság 34,7%-a rendelkezik legalább középiskolai érettségivel. Az érettségizett nők aránya magasabb a férfiakénál. Napjainkban az általános iskolát végzettek körében jellemzően mindenki továbbtanul valamilyen középiskolában. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya mindösszesen 8,7%. A nők körében valamivel magasabb a diplomások aránya.

A településen a vizsgált időszakban általános és középiskolai felnőttoktatást nem szerveztek. Felnőttoktatás a megye nagyobb központjaiban, legközelebb Zalaegerszegen érhető el. *A felnőttoktatás lehetőséget kínál a munkanélküliek számára, hogy új szakmák felé orientálódjanak*, másrésről egyre több munkahelyen minimum követelmény az érettségi vizsga megléte. Felsőpáhokon magas a szakképzett munkanélküliek száma. A nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált időszakban folyamatosan emelkedik, míg 2008-ban 5 fő, úgy 2012-ben 14 fő.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	2	0,45	0	0
2011	0	n.a	0	0
2012	6	1,35	0	0

Forrás: Önkormányzat adatai

Roma lakosság nem él a településen.

A foglalkozáshoz való hozzáférés potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó (ft)	befizetett iparűzési adó (100 ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	120	4	3		46882	46563		
2009	123	4	3		24171	29304		
2010	126	6	2		27478	17507		
2011	130	7	2		24974	25306		
2012		7	2		13341	15638		

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

év	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbussszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
legközelebbi centrum Hévíz	4'	22	7'	nincs	-	22'	-
megyeszékhely Zalaegerszeg	30'	18	45'	nincs	-	nincs	-
főváros Budapest	1h 56'	4	2h 54'	nincs	-	nincs	-

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A helyi önkormányzat a településnagyságból kifolyólag csak néhány embert tud közfoglalkoztatásban alkalmazni. A közfoglalkoztatás, mint foglalkoztatási forma lehetőség a munkanélküliek számára, de nem tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket. A közfoglalkoztatásban romák nem vesznek részt, mivel nem élnek romák a településen.

A regisztrált vállalkozások, kiskereskedelmi üzletek, valamint vendéglátóhelyek számának változása jelzi a település helyi gazdasági potenciáljának alakulását, tendenciáit. Az elmúlt években a kibontakozó válság hatása a regisztrált vállalkozások, kiskereskedelmi üzletek és ven-

déglátóhelyek számában nem hozott jelentősebb változást. Viszont egyértelműen a válság hatása fedezhető fel a kivetett és befizetett iparüzési adó összegének jelentős csökkenésében. 2008-ben a kivetett IPA összege megközelítette a 49 millió Ft-ot, 2010-ben a kivetett IPA már csak 27,5 millió Ft-ot tett ki, végül 2012-ben ez az összeg alig haladta meg a 13,3 millió Ft-ot. 2010-ben majd 10 millió Ft-tal kevesebb iparüzési adó folyt be a tervezettnél.

A település munkaerő-piaci helyzetének a közlekedési lehetőségekkel való összefüggéseit elemezve megállapítható, hogy a helyi munkalehetőségek mellett a közeli foglalkoztatási centrumok (városközpont, nagyváros, megyeszékhely, sőt esetlegesen a főváros) közúton kiválóan megközelíthetőek. A legközelebbi centrum, Hévíz néhány perces utazásra található. A megyeszékhely, Zalaegerszeg autóbusszal 45 percnyi távolságra található. Az autóbusz-járatsűrűség jónak mondható. Hévízre 22, Zalaegerszegre 18 autóbuszjárat indul a településről. Vasúti megállóhellyel nem rendelkezik a község.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	nincs	
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	nincs	
felnőttképző programok a vonzásközpontban	nincs	
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	nincs	
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	nincs	
helyi foglalkoztatási programok a településen	nincs	
helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban	nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	0	
2009	0	
2010	0	
2011	0	
2012	0	

Nincsenek a településen elérhető, vagy a vonzáskörzetben (Hévíz) rendelkezésre álló programok, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket. Ugyanígy az aktív korú népesség munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások is hiányoznak.

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben nem foglalkoztat mélyszegénységben élőket. A településen romák nem élnek. Ez abból is adódik, hogy ezeknek az embereknek nincs megfelelő iskolai végzettségük az adott álláshely betöltéséhez.

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők.² A KSH 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve

² Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal.

alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

3.3. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK, AKTÍV KORÚAK ELLÁTÁSA, MUNKANÉLKÜLISÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ TÁMOGATÁSOK

Álláskeresői segélyben részesülők száma

időszak	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői segélyben részesülők (fő)	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	23	2	8,70
2008. 2. negyedév	11	1	9,09
2008. 3. negyedév	13	2	15,38
2008. 4. negyedév	12	3	25,00
2008. átlag	16	2	12,50
2009. 1. negyedév	21	2	9,52
2009. 2. negyedév	16	3	18,75
2009. 3. negyedév	21	1	4,76
2009. 4. negyedév	22	1	4,55
2009. átlag	20	2	10,00
2010. 1. negyedév	24	3	12,50
2010. 2. negyedév	18	2	11,11
2010. 3. negyedév	15	0	0,00
2010. 4. negyedév	27	3	11,11
2010. átlag	21	2	9,52
2011. 1. negyedév	25	3	12,00
2011. 2. negyedév	18	2	11,11
2011. 3. negyedév	19	2	10,53
2011. 4. negyedév	19	1	5,26
2011. átlag	20	2	10,00
2012. 1. negyedév	24	0	0,00
2012. 2. negyedév	25	0	0,00
2012. 3. negyedév	16	0	0,00
2012. 4. negyedév	23	0	0,00
2012. átlag	22	0	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma (éves átlag)	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	16	6	37,50
2009	20	8	40,00
2010	21	9	42,86
2011	20	9	45,00
2012	22	6	27,27

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	7	1,62	0	0,00	0	0
2009	0	0,00	3	15,00	0	0
2010	1	0,23	4	19,05	0	0
2011	0	0,00	6	30,00	0	0
2012	0	0,00	11	50,00	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A válság mélyülésével a munkanélküliek száma, így az álláskeresői segélyben és járadékban részesülők száma is növekedett. 2011-ben az álláskeresők közel 55%-a részesült valamelyik ellátási formában. Álláskeresői járadék illeti meg azt az álláskeresőt, aki az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani. Az álláskeresői segély összege a minimálbér (78000 Ft) 40%-a, 31200 Ft/hó, 1040 Ft/nap. A támogatottak köre 2012-ben átlag 27,27%-ra csökkent Ennek oka pedig a válság miatt megnövekedett munkanélküliségben keresendő, hiszen akik már nem jogosultak álláskeresői járadékra, vagy segélyre és nem találtak munkát, azok nagyrészt szociális segélyt kapnak. Ugyanis az álláskeresői járadék a korábbi 270 nap helyett 2012-től már csak 90 napig jár, ugyanúgy 90 napig jár az álláskeresői segély is.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Aktív korúak ellátása lehet: rendszeres szociális segély és foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT).

Rendszeres szociális segélyben az részesülhet, aki már kimerítette a munkanélküli ellátásra való jogosultsági időt, ami jelenleg kilenc hónap. A szociális segélyt a települési önkormányzatnál kell igényelni, ők bírálják el a kérvényeket. A segélyre egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult és csak akkor, ha nem biztosított az igénylő megélhetése, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90 százalékát (jelenleg 25.650 Ft) és vagyona nincs. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Az adatokból kitűnik, hogy az álláskeresői támogatottak számának növekedésével párhuzamosan ugyanakkor folyamatosan csökken az álláskeresői járadékban és segélyben részesülők száma. Álláskeresői támogatásban a munkanélküliek 50%-a részesült 2012-ben.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján. Az FHT összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a (jelenleg: 22.800 Ft). Azaz a fentiekből az látszik, hogy a magyar segélyezési rendszer egyre jobban eltolódik a szociális alapú támogatások felé.

A Szociális Törvény (Szt.) 25. §-a és a 47.§-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: *időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.*
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók: *lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.*
- Természetbeni ellátás: *köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.*

Felsőpáhok Község Önkormányzata Képviselő-testületének **13/2013. (V.27.) sz. rendelete** szól a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról. A pénzbeli és ter-

mészetben nyújtott szociális ellátások közül az önkormányzat a kötelező juttatások (rendszeres szociális segély, átmeneti segély, közgyógyellátás) mellett a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (temetési segély, köztemetés, időskorúak támogatása) is biztosítja. A pénzbeli szociális ellátások közül az önkormányzat rendszeres szociális segélyt, átmeneti segélyt és időskorúak ellátását biztosítja a rászorulóknak részére. Az időskorúak ellátása keretében a képviselő-testület évente egy alkalommal a Felsőpáhokon élő 70 év feletti állampolgárok részére támogatást állapíthat meg a téli időszakban felmerülő többletkiadásaik enyhítése céljából.

3.4. LAKHATÁS, LAKÁSHOZ JUTÁS, LAKHATÁSI SZEGREGÁCIÓ

Lakásállomány

év	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	294		0		0		0	
2009	295		0		0		0	
2010	299		0		0		0	
2011	301		0		0		0	
2012			0		0		0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakások és lakott üdülők (2011)

Lakásállomány (db)	319
Összkomfortos lakások száma	204
Komfortos lakások száma	87
Félkomfortos lakások száma	5
Komfort nélküli lakások száma	23
Szükséglakások száma	0
Önkormányzati bérlakások száma	0
ebből szociális bérlakások száma	0
önkormányzati bérlakásban élők száma	0
ebből szociális bérlakásban élők száma	0

Forrás: KSH Népszámlálás

Lakások komfortfokozata

Típus	Leírás
Összkomfortos	Az a lakás, amely legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhelyiséggel és WC-vel, közművesítettséggel (villany- és vízellátással, szennyvízelvezetéssel), melegvíz-ellátással és központos fűtési móddal (táv-, egyedi központi vagy etázsűtéssel) rendelkezik.
Komfortos	Az a lakás, amely legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával, főzőhelyiséggel és WC-vel, közművesítettséggel, melegvízellátással és egyedi fűtési móddal (gázűtéssel, szilárd vagy olajtűzelésű kályhafűtéssel, elektromos hőtároló kályhával) rendelkezik.
Félkomfortos	Az a lakás, amely a komfortos lakás követelményeinek nem felel meg, de legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá fürdőhelyiséggel vagy WC-vel és közművesítettséggel (legalább villany- és vízellátással), valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik.
Komfort nélküli	Az a lakás, amely a félkomfortos lakás követelményeinek sem felel meg, de legalább 12 m ² -t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá a lakáson kívül WC (árnyékszék) használatával és egyedi fűtési móddal rendelkezik, valamint a vízfelvétel lehetősége biztosított.
Szükséglakás	Az a lakás, amely komfortfokozatba nem sorolható olyan helyiség (helyiségcsoport), amelynek (amelyben legalább egy helyiségnek) alapterülete a 6 m ² -t meghaladja, külső határoló fala legalább 12 cm vastag téglafal, vagy más anyagból épült ezzel egyenértékű fal, ablaka vagy üvegezett ajtaja van, továbbá fűthető és WC (árnyékszék) használata, valamint a vízvétel lehetősége biztosított.

Forrás: www.wikipedia.hu

A 2011-es népszámlálás adatai szerint a községben 319 lakás és lakott üdülő található. A településen az alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) 8,78%. Veszélyeztetett lakhatási helyzetbe került személy, illetve hajléktalan személy nem a településen. Az önkormányzat nem rendelkezik bérlakással.

Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	hajléktalanok száma
2008	0	0 fő
2009	0	0 fő
2010	0	0 fő
2011	0	0 fő
2012	0	0 fő

Forrás: önkormányzati adatok

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	0	0
2009	2	0
2010	3	0
2011	11	0
2012		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

Az önkormányzat a szociálisan rászoruló háztartások részére lakásfenntartási támogatást biztosít. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alapnyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma jelentősen növekedett a vizsgált időszakban. A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 2009 és 2011 között 2-ről 11-re emelkedett.

3.5. TELEPEK, SZEGREGÁTUMOK HELYZETE

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a települési szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása. Település-szerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a településszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a településszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe éke-
lődt szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

Felsőpáhokon nincs szegregációval veszélyeztetett településrész.

3.6. EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Orvosi ellátás (Alsópáhok és Felsőpáhok együtt)

év	felnőttek és gyermekek részé- re szervezett háziorvosi szol- gálatok száma	csak felnőttek részére szerve- zett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma
2008	0	1	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	0	1	0
2012	0	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egészségügyi ellátás (Alsópáhok és Felsőpáhok együtt)

év	betöltött védőnői álláshelyek száma	házi orvosi szolgálathoz tarto- zó körzeti ápolónők száma
2008	1	2
2009	1	1
2010	1	1
2011	1	2
2012	1	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Felsőpáhok Község Önkormányzata az 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében társulása keretében gondoskodik: a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Felsőpáhok és Alsópáhok községek önkormányzatai intézményfenntartó társulás kere-
tében felállították a Gazdasági Ellátó Szervezetet (GESZ), amely a két településen gondosko-
dik a háziorvosi ellátásról és a védőnői szolgálatról. Az egészségügyi alapellátásban 1 területi

ellátással rendelkező felnőtt háziorvos dolgozik, munkáját 1 védőnő és 2 ápolónő segíti. Betöltetlen háziorvosi, védőnői és ápolónői státusz nincs a településen. Az orvosi rendelő és gyógyszerértár Alsópáhokon található. Központi orvosi és gyógyszerértári ügyelet Hévízen, szakorvosi és kórházi ellátás Keszthelyen vehető igénybe. Nincs kötelező szűrővizsgálat, nem készült olyan kimutatás, hogy a mélyszegénységben élők milyen arányba veszik igénybe az egészségügyi szűrővizsgálatokat. Csak vélelmezhető, hogy nem teljes körűen élnek ezzel a lehetőséggel.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők és ápolási díjban részesülők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	ápolási díjban részesítettek száma
2007	12	0
2008	7	3
2009	8	3
2010	9	3
2011	7	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Felsőpáhokon a közgyógyellátást méltányossági alapon biztosítja az önkormányzat.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A vizsgált időszakban a közgyógyellátásra szorulóak száma jelentős mértékben csökkent, az ápolási díjban részesülőké viszont növekedett.

Szociális alapszolgáltatások I.

időszak	szociális étkeztetésben részesülők száma	házi segítségnyújtásban részesülők száma	családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma	jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma
2007. év				
2008. év	44	1		3
2009. év	44	6	3	5
2010. év	39	7	4	6
2011. év	29	5	5	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szociális alapszolgáltatások II.

időszak	nappali ellátások		
	idősek nappali ellátásában részesülők száma	fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma	hajléktalanok nappali intézményeinek napi átlagos forgalma
2007. év	0	0	0
2008. év	0	0	0
2009. év	0	0	0
2010. év	0	0	0
2011. év	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A települési önkormányzatok a szociális szolgáltatásokat társulás útján is biztosíthatják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A szociális alapszolgáltatások közül Felsőpáhokon elérhető a falugondnoki szolgálat, a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és a családsegítés.

A falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás célja az apró falvak és a külterületi, vagy egyéb területi, valamint a tanyasi lakott helyek intézmény hiányából eredő hátrányainak enyhítése. Az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása. Az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjuk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A Képviselő-testület az étkeztetési feladatát megállapodás alapján az Alsópáhok Önkormányzatával kötött megállapodással, az Alsópáhoki Gazdasági Ellátó Szervezet közreműködésével látja el.

A házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatást a településen társulási megállapodás alapján a Teréz Anya Szociális Integrált Intézmény biztosítja, mely ellátásokra egyre nagyobb az igény. A szociálisan rászorultak részéről felmerülő igényeket az intézmény maximálisan kielégíti.

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. Azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek. És azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A kistérség területén a Vöröskereszt feladatellátási szerződéssel rész vállal a szociális alapszolgáltatásokban – közösségi ellátások, támogató szolgálat.

3.7. KÖZÖSSÉGI VISZONYOK, HELYI KÖZÉLET BEMUTATÁSA

Felsőpáhok csendes, rendezett település. A településen nem működik kisebbségi önkormányzat. Az önkormányzat célja, hogy komplex médiaszolgáltatást nyújtson a települési honlapon keresztül, – mint internetes felület – a lakosság számára úgy, hogy az lehetőleg minden korosztály igényének megfeleljen.

Az önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszenvedőinek számára jóvátételt biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi tár-

sadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben. Az önkormányzat és intézményei ellen nem született a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel szembeni diszkrimináció miatt jogerős elmarasztaló bírósági ítélet, vagy hatósági határozat.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást. A helyi sajtótermékekben, egyéb médiákban megjelenő cikkek megfelelnek az előítélet-mentességgel kapcsolatos elvárásoknak.

3.8. A ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT CÉLCSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS ESÉLYEGYENLŐSÉGI TEVÉKENYSÉGE, PARTNERSÉGE A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATTAL

A kérdés nem releváns, roma kisebbség nem él a településen. A 2011-es népszámlálási adatok szerint senki sem vallotta magát romának.

3.9. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kedvezőtlen lakhatási körülmények közt élő kliensek (mélyszegénységben élők) lakhatási problémáinak segítése	Adatgyűjtés, önkormányzati felmérés, Tájékoztatás, szervezés, Lebonyolítás
Mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának javítása	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrővizsgálata- népszerűsítése
Az elhelyezkedni nem tudó pályakezdő fiatalok és az 55-59 éves elhelyezkedni nem tudók folyamatosan emelkedő száma.	Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése a civil szervezetek segítségével Új szakmák elsajátítása Munkavilágába való visszavezetés-tréningek

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

4.1. A GYERMEKEK HELYZETÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

Gyermekek létszámának alakulása korcsoportos bontásban

év	0-2 évesek	3-5 évesek	6-14 évesek	15-17 évesek
2007. év	16	14	60	16
2008. év	19	14	62	23
2009. év	18	15	58	21
2010. év	19	18	51	26
2011. év	20	19	47	26

Forrás: KSH

Általánosságban elmondható, hogy a 0-18 éves lakosság száma 2007 és 2011 között növekedett. A 0-18 éves korosztályon belül a 0-2, 3-5 és 15-17 évesek száma növekedett, míg a 6-14 éves korosztály létszáma jelentősen csökkent. A 0-2 éves korosztály számát tekintve 2007 és 2011 között a 0-2 éves korosztálynál 25%-os, a 3-5 éves korosztálynál 35%-os, míg a 15-17 éves korosztálynál 62%-os növekedés figyelhető meg. Ugyanezen időszak alatt a 6-14 éves korosztály létszáma 28%-kal csökkent.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	18 év alattiak száma a népességben	védelembe vett 18 év alattiak száma	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2007	106	0	0
2008	118	0	0
2009	112	0	0
2010	114	0	0
2011	112	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A vizsgált időszakban mindösszesen két alkalommal került védelembe vételre sor. Veszélyeztetett kiskorú gyermek nem él a községben.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2007	13		0		0
2008	15		0		0
2009	17		0		0
2010	26		0		1
2011	20		0		94

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	óvodáztatási támogatásban részesülők száma	nyári étkezésben részesülők száma
2008	3	4	1		0	
2009	2	3	2		0	
2010	7	3	0		0	
2011	3	3	1		0	
2012	5	3	0		0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A pénzbeli és természetbeni gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közül az önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást biztosítja. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. Ilyen támogatás a tankönyvtámogatás, mely 2013. június 1-től vezetett be az önkormányzat. A Képviselő-testület valamennyi Felsőpáhokon lakóhellyel rendelkező, alapfokú, középfokú

vagy felsőfokú végzettséget adó oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermek részére évente egy alkalommal tankönyvtámogatást állapíthat meg. A tankönyvtámogatásra a gyermek akkor jogosult, ha családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének négyszeresét. A tankönyvtámogatás gyermekenkénti összegét a képviselő-testület évente állapítja meg.

4.2. SZEGREGÁLT, TELEPSZERŰ LAKÓKÖRNYEZETEBEN ÉLŐ GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A kérdés nem releváns, szegregált településrész nincs a településen.

4.3. A HÁTRÁNYOS, ILLETVE HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, VALAMINT FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYERMEKEK SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSE

Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Védőnői álláshelyek száma (Alsópáhok és Felsőpáhok együtt)

év	védőnői álláshelyek száma	egy védőnőre jutó gyermekek száma (0-6 év)
2007	1	90
2008	1	95
2009	1	91
2010	1	97
2011	1	99

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekorvosi ellátás jellemzői (Alsópáhok és Felsőpáhok)

év	betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	házi orvos által ellátott esetek száma	házi gyermekorvos által ellátott esetek száma	felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2007	0	7819	0	-
2008	0	8951	0	-
2009	0	10694	0	-
2010	0	10654	0	-
2011	0	10403	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Felsőpáhok Község Önkormányzata az 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében társulás keretében gondoskodik a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Felsőpáhok és Alsópáhok községek önkormányzatai intézményfenntartó társulás keretében felállították a Gazdasági Ellátó Szervezetet (GESZ), amely a két településen gondoskodik a háziorvosi ellátásról és a védőnői szolgálatról. Gyermekorvosi ellátás Hévízen vehető igénybe.

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg a két településen 1 területi ellátással rendelkező felnőtt háziorvos dolgozik, munkáját 2 ápolónő és egy védőnő segíti. Betöltetlen felnőtt háziorvosi állás nincs a településen. A vizsgált időszakban az ellátásban részesített felnőttek és gyermekek száma arányos a település lakónépességének számával.

A védőnői szolgálat egy területi védőnő alkalmazásával látja el 0-6 év közötti gyermekek gondozását a két településen. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma ideális, 2011-ben 99 fő volt. Országos átlagban a védőnők 300 gyermek gondozását végzik, holott a törvény maximálisan 250 gyermek gondozását engedélyezi.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek szá- ma	szociális szempontból fel- vett gyerekek száma (mun- kanélküli szülő, veszélyezte- tett gyermek, nappali tago- zaton tanuló szülő)	működő összes böl- csődei férőhelyek száma
2008	0			
2009	0			
2010	0			
2011	0			
2012	0			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhe- lyek száma	családi napköziben a térítés- mentes férőhelyek száma	családi napköziben gondozott gyermekek száma
2008	0		
2009	0		
2010	0		
2011	0		
2012	0		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatok

Felsőpáhokon – a település méretéből adódóan – nincs bölcsődei ellátás. Bölcsőde legközelebb Hévízen és Keszthelyen, családi napközi pedig Zalaegerszegen található.

4.4. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK/TANULÓK, VALAMINT FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYEREKEK KÖZOKTATÁSI LEHETŐSÉGEI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Felsőpáhokon óvoda nem működik. Az óvodai feladatellátást az önkormányzat Alsópáhok községgel közösen intézményfenntartó társulás formájába oldja meg. A két település szinte összenőtt, így a gyerekek bejárása nem okoz a szülőknek jelentősebb terhet. A felsőpáhoki kisgyermeket falugondnoki szolgálat szállítja a mindössze egy km-re lévő feladatellátási helyre.

Korábban az óvodai feladatellátás mellett az általános iskolai feladatellátást is intézményfenntartó társulás formájában oldotta meg a két település. A jogszabályi környezet változása következtében azonban 2013. január 1-től az általános iskolai feladatellátás a Klebelsberg Intézményfenntartó Központba került.

Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,30-17,00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6+1	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	5+1	
Gyógypedagógusok létszáma	-	
Dajka/gondozónő	3	
Kisegítő személyzet	-	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma

év	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	0	0
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Óvodai nevelés adatai (piros, a felsőpáhoki gyermekek adatai)

év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek-csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	53	3	75	1	53/17	-
2009	49	3	75	1	49/11	-
2010	58	3	75	1	58/15	-
2011	59	3	75	1	59/13	-
2012	70	3	75	1	70/20	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai ellátás igénybevétele (piros,a felsőpáhoki gyermekek adatai)

2012-2013. év	2,5 és 3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	19/8	19/5	18/5	13/2	1/0	70/20
Más településről bejáró gyermekek létszáma	10	7	6	5	0	28
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	1/0					
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma		3/2	2	3/1		9/3
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						
Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						
Más településről bejáró gyermekek létszáma						
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az Alsópáhoki Szivárvány Óvoda három csoportban 75 férőhellyel rendelkezik. Reggel 6³⁰-tól délután 17 óráig tart nyitva az intézmény. A Felsőpáhok községgel közösen fenntartott óvoda – a jelenlegi 70 gyermekkel – kihasználtsága 93%-os. A 2012/13-as nevelési évben az óvodába járó gyermekek 28,6%-a (20 fő) felsőpáhoki volt. A

A mostani rendelkezésekre álló adatok alapján az óvodai kapacitás elegendő a feladatellátás biztosításához. Férőhelyhiány miatt óvodáskorú gyermeket még nem kellett elutasítani. Az óvoda néhány gyermeket képes fogadni a kistérség más településéről is.

Felsőpáhok településen a demográfiai mutatók alapján középtávon megszervezhető lehetne az óvodai köznevelési feladatellátás, de a településen nincs alkalmas szabad épületkapacitás. Falugondnoki szolgálat gépjárművével történik a gyerekek szállítása Alsópáhokra, a felvételt biztosító közösen fenntartott óvodába.

(Forrás: Feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv 2013-2018)

Az óvodai alkalmazottak létszámát a törvénynek megfelelően szabályozzák a fenntartó önkormányzatok. A 3 óvodai csoportban 70 gyermek jár, a csoportok átlaglétszáma 23 fő. A 3 óvodai csoportban 7 főállású óvodapedagógus dolgozik, közülük egynek nincs főiskolai végzettsége. Főállású gyógypedagógussal nem rendelkezik az óvoda. Az óvónők munkáját 3 dajka segíti.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása
(piros, a felsőpáhoki gyermekek adatai)

Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1	3/2	1/1				
Csoport 2	2/1					
Csoport 3	4/1		3/1			
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	13/2					
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	1					

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai létszám-megoszlás (piros, a felsőpáhoki gyermekek adatai)

Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport1	24/10	3/2	12,5/20			4,3%			
Csoport 2	21/5	2/1	9,5/20			2,9%			
Csoport 3	25/5	4/1	16/20			5,7%			
Csoport 4									
Csoport 5									
Csoport 6									
Összesen									
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	13	3/1	23/20			4,3%			
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	1/0								

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodába járó hátrányos helyzetű (HH) gyermekek aránya alacsony, mindösszesen 12,8%. A HH gyerekek megoszlása az óvodai csoportokban egyenletes, szegregációra utaló csoportszervezés nem tapasztalható. A 20 felsőpáhoki gyermek közül 4 (20%) hátrányos helyzetű.

Halmazottan hátrányos (HHH) és sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek nem jár az óvodába.

Általános iskolában tanulók száma (a piros adatok a felsőpáhoki gyermekek adatai)

év	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános isko- lások száma	N: napközis tanulók T: tanulószobára járó tanulók	
	fő	fő	fő	fő	%
2008/2009	60/20	76/16	136/36	N 46 T 30	34 22
2009/2010	63/18	71/15	134/33	N 53 T 18	39 13
2010/2011	61/18	61/16	122/34	N 52/12 T 15 /4	N 43/35 T 12/12
2011/2012	60/20	76/6	136/36	N 46 T 30	34 22
2012/2013	63/18	71/15	134/33	N 53 T 18	39 13

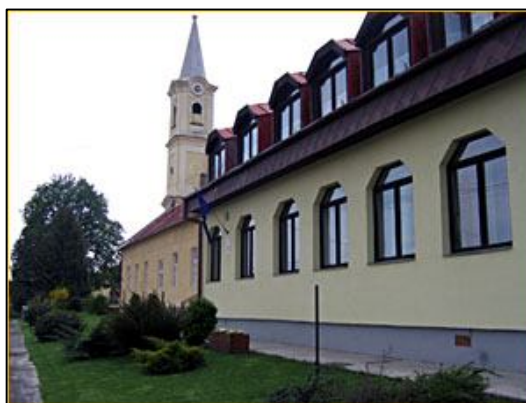
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai

év	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógyypedagógiai oktatásban			általános iskolai fel- adat-ellátási helyek száma
	1-4 évfo- lyamon	5-8 évfo- lyamon	össze- sen	1-4 évfolya- mon	5-8 évfolya- mon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A felsőpáhoki gyerekek az Alsópáhokon található Dr. Szántó Imre Általános Iskolába járnak. Korábban az iskolát a két település intézményfenntartó társulás keretében működtette, 2013. január 1-től a fenntartói feladatokat átvette a KLIK. Az intézmény befogadóképessége 224 fő. Az intézmény fogadni tudja a környék általános iskoláskorú gyermekeit, beleértve a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulókat is. Az iskolába a 2012/13-as tanévben 33 felsőpáhoki tanuló járt.

Az iskolában 8 évfolyamos, évfolyamonként 1-1 osztállyal. Idegen nyelvet (angol, német) 4. osztálytól heti 3 órában tanulnak a gyerekek. A számítástechnika alapjaival korszerű gépekkel felszerelt informatikateremben ismerkedhetnek a tanulók. A gyermekek 3. osz-

tályban úszásoktatásban részesülnek a szomszédos Kolping Hotel uszodájában. A gyógytestnevelést, logopédiát és fejlesztő foglalkozást igénylő gyerekekkel képzett pedagógus foglalkozik. Az iskola az alsósok számára napközis, a felsősök számára tanulószobai ellátást biztosít. A szabadidő hasznos és értelmes eltöltését a szakkörök változatossága biztosítja. A diákok választhatnak az informatika, német és angol nyelvi, színjátszó, furulya, atlétika, természettudományos, történelem szakkörök közül, tagjai lehetnek az iskolai énekkarnak.

Általános iskolások adatai – el- és bejárás (a piros adatok a felsőpáhoki gyermekek adatai)

	Létszám (fő)	A helyben élő összes gyerekhez képest az arányuk
A településen élő általános iskolás korú gyermekek létszáma	75/33	
Más településről bejáró általános iskolások	13	
Más településről bejáró hh gyerekek	3/7	
Más településről bejáró hhh gyerekek	1/1	
Más településre eljáró általános iskolások		
Más településre eljáró hh gyerekek		
Más településre eljáró hhh gyerekek		
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek	15/8	
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek	1/1	

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Iskolai ellátás igénybevétele (a piros adatok a felsőpáhoki gyermekek adatai)

2012-2013. tanév														
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis 1 – 4 Tanulószo 5 – 8.	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazot-tan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály		14/4	14/4	5/4	3/2	21%/50%	-	-	-	-	-			
2. évfolyam A osztály		13/2	13/2	4/2	4/0	31%/0%	-	-	-	-	-			
3. évfolyam A osztály		18/4	16/3	6/4	6/1	33%/25%	-	-	-	-	-			
4. évfolyam A osztály		16/8	9/3	9/8	2/1	12%/12%	-	-	1/0	6%/0%	0/0			
5. évfolyam A osztály		15/4	5/1	7/4	1/1	6%/25%	-	-	1/0	6%/0%	0/0			
6. évfolyam A osztály		15/4	2/1	5/4	2/0	13%/0%	-	-	-	-	-			
7. évfolyam A osztály		12/5	4/1	6/4	2/1	17%/20%	1/1	8%/20%	-	-	-			
8. évfolyam A osztály		19/3	4/1	5/3	5/1	26%/33%	-	-	1/0	5%/0%	0/0			
Összesen:		122/34	67/16	47/34	25/7	20%/21%	1		3/0	1,6%/0%	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

A 2012/13-as tanévben az alsópáhoki iskolában tanuló felsőpáhoki diákok száma 34 fő volt, ami az iskolába járó gyerekek 27%-át tette ki. A felsőpáhoki diákok 21%-a hátrányos helyzetű és mindösszesen egy tanuló halmozottan hátrányos helyzetű. SNI-s felsőpáhoki általános iskolás nem jár az intézménybe. A felsőpáhoki alsós gyermekek egyharmada falugondnoki szolgálattal, a többiek és a felsősök autóbusszal vagy egyénileg személygépkocsival jutnak el nap, mint nap iskolájukba. 13 diák más településről járt be az alsópáhoki iskolába.

Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	5	
Szaktanítást végző tanítók száma	0	
Szaktanítást végző tanárok száma	8	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Gyermekevédelmi felelős	0	
Iskolaorvos	0	
Iskolapszichológus	0	
Kisegítő személyzet	4	

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az iskolában 13 főállású pedagógus dolgozik. Az 5 tanító közül mindegyik rendelkezik speciális képesítéssel. Mellettük 8 szaktanítást végző tanár dolgozik az intézményben. Képesítés nélküli pedagógus nem dolgozik az iskolában. A kisegítő személyzet létszáma 4 fő. Közülük 1 fő iskolatitkár, 2 fő takarító, 1 fő karbantartó.

Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2009		2010		2011		2012		
Országos kompetenciamérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés									
6. évfolyam	488	489	1569	1483	1494	1465	1513		1472
8. évfolyam	533	484	1576	1583	1595	1577	1628		1567
10. évfolyam									
Matematika									
6. évfolyam	516	513	1541	1498	1497	1486	1562		1489
8. évfolyam	541	502	1571	1622	1584	1601	1707		1612
10. évfolyam									

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton (a piros adatok a felsőpáhoki gyermekek adatai)

év	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	40%/37%		47%/50%		13%/12,5%					
2009/2010	41%/20%		50%/70%		9%/10%					
2010/2011	52%/60%		4%/20%		6%/20%	100%/0%				
2011/2012	47%/33%		21%/33%		32%/33%	100%/0%				
országos átlag: 2011/2012	34,00%		35,00%		29,00%		2,00%			

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos kompetenciamérések olvasás-szövegértés és matematikai logika kompetenciaterületen mérik a gyerekek képességeit. Az iskola tartalmi munkájának színvonala jó, mert a kompetenciamérések eredményei az országos átlag körül, illetve a felett alakulnak.

A továbbtanulási mutatók tükrözik az oktatási intézmény szolgáltatásának hatékonyságát, eredményességét és méltányosságát. Az általános iskola elvégzését követően minden gyerek továbbtanul. A gyerekek többsége – így a felsőpáhoki gyerekek is – érettségít adó középiskolákban folytatja tanulmányait. A végzős tanulók 33%-a szakiskolai képzésbe a folytatja tanulmányait.

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban
 (a piros adatok a felsőpáhoki gyermekek adatai)

év	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2009/2010	21/5 – 100%
2010/2011	21/3 – 100%
2011/2012	19/3 – 100%
2012/2013	21/5 – 100%

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában
 (a piros adatok a felsőpáhoki gyermekek adatai)

év	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009			0%		0%	
2009/2010			0%		0%	
2010/2011	3%/0,7%		0%		0%	
2011/2012	0,7%/0%		0%		0%	
országos átlag 2011/2012	2,1%		0,8%		0,8%	

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az intézmény lemorzsolódási mutatói kedvezőek. 8. évfolyamon nem jellemző a lemorzsolódás. Magántanulója és 250 óránál többet hiányzó tanulója nincs az intézménynek.

**4.5. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI
LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA**

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Felsőpáhokon nincs óvoda	A demográfiai mutatók alapján középtávon megszervezhető lehetne az óvodai köznevelési feladatellátás pályázati forrás segítségével.

5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP – sem kéri kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alaptörvény XV. cikke, Munka Törvénykönyve 5§, és természetesen az EbTv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

Ahhoz, hogy egyáltalán szembenézhessünk a problémákkal, első és legfontosabb lépésként érzékeny háttérelmzéseket kell készíteni. Látnunk kell, hogy egy sor gazdasági, szociális, gyermekvédelmi, munkaügyi, bűnözési, egészségügyi problémának nincs megoldása, ha nem gender-érzékeny eszközökkel nyúlunk hozzájuk. Az adatok elemzése, az általuk tükrözött társadalmi folyamatok feltárása segít megérteni, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek – a látszattal és a gyakran hangoztatott ideológiákkal szemben – nem lelki, nem is biológiai alapokon nyugszanak elsősorban, hanem politikai, hatalmi, gazdasági természetűek van.

A Kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is, a gender mainstreaming szóhasználatát.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén.

Mindkét útra szükség van. Horizontális szemléleten azt is értjük, hogy a többi, a nemek közötti egyenlőség konkrét kérdéskörén kívül eső probléma kezelésekor is tekintettel vagyunk erre: az egészségügyben, az oktatásban, a területfejlesztésben, a roma és fogyatékos emberek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedésekben, a foglalkoztatásban, a gazdaságban, a helyi- és a nagypolitikában és a kultúrában is. Figyelünk rá, tekintettel vagyunk a férfiak és nők eltérő helyzetére és szükségletére, és észrevesszük speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáikat.

A direkt, a nők és férfiak egyenlőségét egy-egy konkrét területen előmozdítani hivatott célzott programok megtervezését és kivitelezését is ez a horizontális szemlélet alapozhatja meg. Az itt következő elemzés néhány kulcsprobléma köré szervezi a tennivalókat: mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges aktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. A nemek egyenlőségének érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

5.1. A NŐK GAZDASÁGI SZEREPE ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	munkavállalási korúak száma		foglalkoztatottak		munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	217	214			6	7
2009	215	223			9	12
2010	215	227			17	9
2011	216	228			16	7
2012	208	228			14	8

Forrás: TeIR, és helyi adatgyűjtés

Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munka- nélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általá- nos	szakiskola/ szakmunkás- képző	szakközép- iskola, tech- nikum	gimná- ziumi érettségi	főiskola	egyetem
2008	7							
2009	12							
2010	9							
2011	7							
2012	8							

Forrás: TeIR, és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak.

A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A vizsgált időszakban nem volt magasabb a munkavállalási korú népességben belüli a női munkanélküliek aránya a férfiakénál. A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott

az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

5.2. A MUNKAERŐ-PIACI ÉS CSALÁDI FELADATOK ÖSSZEEGYEZTETÉSÉT SEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor- mányzati	egyéb			
2008	19	0			0		
2009	18	0			0		
2010	19	0			0		
2011	20	0			0		
2012	22	0			0		

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről. A működő bölcsődék és családi napközis lehetővé teszik a nők munkába való gyorsabb visszatérését. Felsőpáhokon – a település méretéből adódóan – nincs bölcsődei ellátás. Bölcsőde legközelebb Hévízen és Keszthelyen, családi napközi pedig Zalaegerszegen található. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodákban. A Köznevelési Törvény 2014. szeptember 1-jei hatállyal 3 éves kortól bevezeti a kötelező óvodáztatást.

5.3. CSALÁDTERVEZÉS, ANYA- ÉS GYERMEKGONDOZÁS TERÜLETE

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként 0-6 év
2008	1	19	95
2009	1	18	91
2010	1	19	97
2011	1	20	99
2012	1	22	

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

A védőnői szolgálat egy területi védőnő alkalmazásával látja el 0-6 év közötti gyermekek gondozását a két településen. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma ideális, 2011-ben 99 fő volt. Országos átlagban a védőnők 300 gyermek gondozását végzik, holott a törvény maximálisan 250 gyermek gondozását engedélyezi.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők.

5.4. A NŐKET ÉRŐ ERŐSZAK, CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelen- tések száma	bírószági ítélet
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. Ilyen jellegű esemény nem ismert a településen.

5.5. KRÍZISHELYZETBEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaotthon a településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében
2008	0	2	0	0
2009	0	2	0	0
2010	0	2	0	0
2011	0	2	0	0
2012	0	2	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaotthon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények).

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokat Zala megyében két helyen (Zalaegerszeg, Nagykanizsa) lehet igénybe venni. Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik. A szolgáltatás a legközelebb Zalaegerszegen (33 km) vehető igénybe, ahol a Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona 13 szobával rendelkezik és 40 fő befogadására alkalmas. Nagykanizsán (58 km) a Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthonában 12 szobában 40 főt tudnak elhelyezni.

A Bölcső Alapítvány és Egyesület az ország egész területéről helyez el krízishelyzetben lévő várandós nőket, akik szülésig maradhatnak. A gyerekekről való lemondás esetén az örökbeadási eljárásban segítséget adnak. Szülésig biztosítanak szállást. Két városban – Budapesten és Szekszárdon – működik anyaotthonuk.

5.6. A NŐK SZEREPE A HELYI KÖZÉLETBEN

A nők szerepe a helyi közéletben I.

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Községi ülések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	5	1				
2009	5	1				
2010	5	1				
2011	5	0				
2012	5	0				

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A települési önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 4 képviselő között egyetlen nő sem található. A jegyző és az önkormányzati hivatal kirendeltség-vezetője azonban nő. A településen működő 3 civil szervezet és alapítvány vezető mindannyian férfiak.

5.7. A NŐKET HELYI SZINTEN FOKOZOTTAN ÉRINTŐ TÁRSADALMI PROBLÉMÁK ÉS FELSZÁMOLÁSUKRA IRÁNYULÓ KEZDEMÉNYEZÉSEK

A leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség össztársadalmi probléma, melyet Felsőpáhokon a Keszthelyi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége és az Önkormányzat szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

**5.8. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI
LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA**

A nők romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Információhiány a nők munkaerő piaci helyzetéről foglalkoztatásáról a helyi munkaadók vonatkozásában.	Adat- és információgyűjtés a helyi munkaadók fiatal, ill. kisgyermekes nők alkalmazásával kapcsolatos attitűdjéről. Igényfelmérés (mire lenne szüksége ahhoz, hogy fiatal, ill. kisgyermekes nőket tudjon alkalmazni).

6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglevő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az ageizmus az életkor alapú diszkriminációt jelöli. E fogalmat Európában és a világban is főként az idősekkel szembeni diszkriminációval összefüggésben használjuk. Az ageizmus, akár csak a más típusú megkülönböztetések, megvalósulhat direkt vagy indirekt módon, és következményei is hasonlóak az egyéb típusú diszkriminációnál tapasztaltakhoz. Az idevágó tudományos elméletek szerint, a korszerinti diszkriminációt elkövetők az idősedekről alkotott negatív nézeteket teszik magukévá, és ennek a negatív képnek megfelelően kezdenek el viselkedni. Habár a társadalom egy jelentős csoportját érinti ez a fajta diszkrimináció, mégis alig van jelen a köztudatban.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkty.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1. AZ IDŐSKORÚ NÉPESSÉG FŐBB JELLEMZŐI

A község lakosságának elöregedése az ország többi területéhez hasonlóan az utóbbi években folyamatos. Míg 2007-ben az időskorúak létszáma 113 fő volt, addig 2011-ben ez a szám 124 főre emelkedett. Vagyis 5 év alatt 11 fővel – közel 10%-kal emelkedett az időskorúak száma. A fiataloknál ugyanezen időintervallumban 4 fővel – 90 főről 86 főre – csökkent a létszám. 2007 és 2011 között az öregedési index 125-ről 144-re emelkedett, ami azt jelenti, hogy 5 év alatt 19-fővel emelkedett a 100 fiatalra (0-14 év) jutó időskorúak (65 év felettiek) száma.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2007	52	105	157
2008	56	98	154
2009	55	92	147
2010	56	88	144
2011	59	89	148

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2011-ben a lakosság 23,1%-a részesült valamilyen nyugellátási formában. Összességében elmondható, hogy a férfikkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. Ez a mutató egyrészt egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, ti. a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak, illetve többen éltek az előrehozott nyugdíjazás lehetőségével.

6.2. AZ IDŐSEK MUNKAERŐ-PIACI HELYZETE

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	13	1	7,7	2		
2009	21	3	14,3	3		
2010	26	4	15,4	4		
2011	23	4	18,2	4		
2012	22	6	27,3	3		

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A munkanélküliségi ráta a településen kedvezőbb a megyei és az országos átlagnál is, de elmaradnak a nyugat-dunántúli régiós átlagtól. A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A területileg illetékes munkaügyi központtól kapott adatok szerint a regisztrált munkanélküliek közül az 55 év felettek aránya a vizsgált időszakban jelentősen – 7,7%-ról 27,3%-ra – emelkedett. Az adatok alapján az arányok egyértelműen az idősebb korosztály felé tolódtak el, ezért feltételezhető, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járuléksökkentési kedvezményben részesülnek.

6.3. A KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSHEZ, INFORMÁCIÓHOZ ÉS A KÖZÖSSÉGI ÉLET GYAKORLÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma		
	fő	engedélyezett férő-helyek száma	fő	%
2007	113	-	-	
2008	121	-	-	
2009	120	-	-	
2010	120	-	-	
2011	124	-	-	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Felsőpáhok község a szociális alapszolgáltatások közül a nappali ellátást nem biztosítja.

Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2007	0
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Felsőpáhokon nincs olyan időskorú, akinek a nem rendelkezik a megélhetését biztosító jövedelemmel

Kulturális, közművelődési intézmények

év	A nyilvános könyvtárak száma	A nyilvános könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2007				1
2008				1
2009	1	5001		1
2010	1	2391		1
2011	1	2477		1

Forrás: KSH

A településen 1 nyilvános könyvtár és 1 közművelődési intézmény található. A könyvtári szolgáltatást 2012-ig az önkormányzat a hévízi városi könyvtár által nyújtott mozgókönyvtári szolgáltatáson keresztül biztosította. A jogszabályi környezet változása következtében 2013-tól ezt a szolgáltatást a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei Könyvtárral kötött megállapodással teszi elérhetővé a lakosság számára.

Felsőpáhokon a mindennapos közösségi élet fő színtere egyértelműen a sportcentrum és annak környéke. Ezt leszámítva azonban nem beszélhetünk aktív közösségi életről, a kultúrházban sincsenek állandó rendezvények. Évente megrendezésre kerül a falunap, illetve minden évben szervez az önkormányzat idősek napját. A szomszédos Hévízen és Keszthelyen viszont egész évben változatos programokkal várják az érdeklődő közönséget. A településen nem készült felmérés arra vonatkozóan, hogy az idősebbek az elmúlt években hány alkalommal látogattak meg különféle kulturális vagy sporteseményeket.

Az önkormányzatoknál általában intézményesített formákon (fogadóóra, lakossági fórum, közmeghallgatás, tájékoztatási kötelezettség, stb.) túl az Önkormányzat törekszik a lakossággal való minél közvetlenebb és intenzívebb kapcsolat kialakítására. Ennek érdekében működteti a települési honlapot.

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok. Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

6.4. AZ IDŐSEKET, AZ ÉLETKORRAL JÁRÓ SAJÁTOS IGÉNYEK KIEGÉSZÍTÉSÉT CÉLZÓ PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN

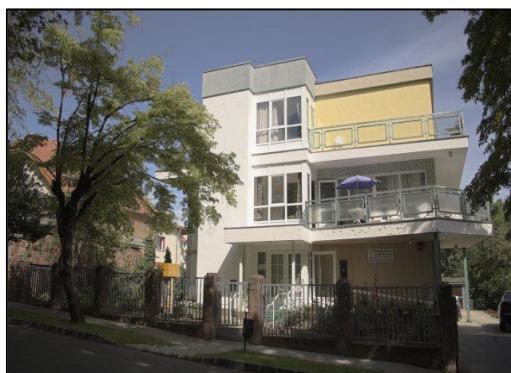
Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

év	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programokról – az idősök napját leszámítva – nem jelzett az önkormányzat.

A szomszédos Hévízen a Teréz Anya Szociális Integrált Intézmény hangulatos kertvárosi környezetben, magas színvonalú ellátással, változatos programokkal, és szeretetteljes légkörrel veszi körül lakóit. Az otthon kialakítása során nagy figyelmet fordítottak arra, hogy a lakók életkorának és egészségi állapotának megfelelő, színvonalas életkörülményeket teremtsenek, és helyben megtaláljanak mindent, ami a tartalmas életvitel-ükhöz szükséges.

Az intézmény két telephelyen látja el feladatait. Az épületek emeletesek, a gondozottak elhelyezését, egy-két-három ágyas szobákban biztosítják. A férőhelyek száma 57 fő, mely évek óta maximális létszámú. A legtöbb szobához külön fürdőszoba tartozik, zuhanyzóval, wc-vel és mosdóval. Minden szinten társalgók teszik lehetővé a hozzátartozók, barátok kulturált fogadását. Az épület teljes egészében akadálymentesített, az emeletekre való feljutást lift segíti. Az intézmény saját konyhával és étteremmel biztosítja a napi étkezéseket. Az otthont esztétikus udvar és gondozott kis kert veszi körül, mely lehetőséget nyújt a lakók regenerálódására, testi-lelki-szellemi feltöltődésére. A lakók a mindennapokhoz szakszerű, emberséges és szeretetteljes segítséget kapnak. Az ápolást, gondozást 18 fő szakképzett egészségügyi személyzet látja el.

Forrás: <http://hevizterezanya.hu/>

**6.5. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI
LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA**

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének.	Minél több program szervezése az idősek részére.
Nappali ellátás nem biztosított az idősek számára	Igényfelmérés

7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi – képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint *„fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”*.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a cigányság, más szempontból a nők, ismét más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete is.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2011) adatai szerint 457 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékosokban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékosokban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és tegye az ehhez szükséges szakpolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás.

Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentieken túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedtté váljon a mainstreaming szemlélete, vagyis az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

A 2009. év legnagyobb fogyatékoságügyi sikere kétségtelenül az, hogy – bő egy éves előkészítő munka után – az Országgyűlés 2009. november 9-i ülésén 359 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadta el a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvényt, amely szintén az Egyezményben foglaltak teljesítése érdekében történt. A jelnyelvi törvény a siket, nagyothalló és siketvak emberek ún. nyelvi jogainak deklarálása mellett a hazánkban 6 éve működő ingyenes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás jogi szabályozását is tartalmazza. Folyamatosan megjelenő pályázatok támogatják a kormányzati és önkormányzati intézmények akadálymentesítését, melynek köszönhetően évről évre több száz közszolgáltatás válik egyenlő eséllyel hozzáférhetővé.

Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét. Hatalmas anyagi forrásokat bevonva, természetbeni és anyagi juttatásokat igyekeznek biztosítani a rászorulóknak. Különböző hivatalokat, szakértői bizottságokat állítottak fel, támogatják a fogyatékosok által alapított szervezeteket. Pozitív diszkriminációt alkalmaznak az oktatásban és a munkaerő piacon.

Mindezek ellenére a statisztikák csúnyán rácáfolnak az erőfeszítésekre. Ahelyett hogy a fogyatékkal élők felfelé mobilitását mutatnának, megrekednek, sőt lecsúsznak, elszakadnak és kirekesztődnek a társadalomból.

7.1. A TELEPÜLÉSEN FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK FŐBB JELLEMZŐI, SAJÁTOS PROBLÉMÁI

Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2007		
2008		
2009		1
2010		1
2011	18	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

2011-ben 18 megváltozott munkaképességű személyt tartottak nyilván a településen.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Felsőpáhok község a szociális alapszolgáltatások közül a nappali ellátást nem biztosítja. A fogyatékos személyek nappali ellátására legközelebb Keszthelyen nyílik lehetőség.

A keszthelyi MMSZ Gondviselés Háza Fogyatékkal Élők Napközi Otthona 2008. május 2-án kezdte meg működését Keszthelyen. Az intézmény nappali elhelyezést biztosít 35 fő enyhe- és középsúlyos értelmi fogyatékos, mozgássérült, halmozottan sérült gyermek, fiatal és felnőtt számára, akik az intézményes oktatásból, ellátásból kikerültek. Biztosítják a korszerű fizikai, egészségügyi és mentális ellátást. Az intézmény integrációs elvek alapján működik, a gondozottak részére egyénre szabott fejlesztést, segítséget, kísérést biztosítanak. Az ellátásban részesülő fogyatékos fiataloknak a napköziben a biztonság és az otthonosság érzése mellett növekedhetnek képességeik és önállóságuk. A napközi otthonban folyó életet elsődlegesen a sérült fiatalok egyéni szükségletei határozzák meg.

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	0	0	0
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	0	0	0
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		0	0	0
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		0	0	0
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével

Fogyatékos személyek a munkaügyi központokban kiválthatják az ún. rehabilitációs kártyát. A gazdasági szereplők a rehabilitációs hozzájárulásukat csökkenthetik vagy kiválthatják fogyatékos személyek foglalkoztatásával. A településen nem foglalkoztatnak fogyatékos személyeket. Akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező foglalkoztató nincs a településen.

7.2. FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLYEK PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSA, KEDVEZMÉNYEI

Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	0
Aktív korúak ellátása	0
Rendszeres szociális segély	0
Lakásfenntartási támogatás	0
Ápolási díj	0
Temetési segély	0
Átmeneti segély	0
Természetbeni ellátás:	
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	nincs adat
Közgyógyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	nincs adat
Adósságkezelési szolgáltatás	0
Energia felhasználási támogatás	0
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	nincs adat
Rokkantsági járadék	nincs adat
Személygépkocsi átalakítási támogatás	nincs adat
Közlekedési kedvezmény Személygépkocsi szerzési kedvezmény	nincs adat
Parkolási igazolvány	nincs adat

Forrás: helyi adatgyűjtés

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

A helyi önkormányzat nem tartja nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet

mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító.

7.3. A KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSHEZ, INFORMÁCIÓHOZ ÉS A KÖZÖSSÉGI ÉLET GYAKORLÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS LEHETŐSÉGEI, AKADÁLYMENTESÍTÉS

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. A fogyatékos személy számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Akadálymentesítés

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok									
	középfok									
	felsőfok									
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás									
	járó beteg szakellátás									
	alapellátás	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség										
szociális ellátást nyújtó intézmények										

Forrás: helyi adatgyűjtés

Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Vasútállomás									

Forrás: helyi adatgyűjtés

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Az építésügyi hatóság megfelelően felkészült az akadálymentesítés építészeti szempontjainak vizsgálatára. Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek komplex akadálymentesítése nem megoldott. Az orvosi rendelőnél van rámpa és mozgáskorlátozottak számára mosdóhelyiség, az önkormányzati hivatalban a rámpa mellett hangos tájékoztatás.

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

**7.4. KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI
LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA**

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos kimutatás a fogyatékkal élőkről	Adatbázis készítése a fogyatékkal élőkről. Nem, iskolai végzettség, fogyatékoság típusa,
Közüntézmények akadálymentesítése nem vagy csak részben megoldott	pályázati források keresése

8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI SZEREPVÁLLALÁSA

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működési feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

Felsőpáhokon a mindennapos közösségi élet fő színtere egyértelműen a sportcentrum és annak környéke. Ezt leszámítva azonban nem beszélhetünk aktív közösségi életéről, a kultúrházban sincsenek állandó rendezvények. Évente megrendezésre kerül a falunap, illetve minden évben szervez az önkormányzat idősök napját és a gyerekek részére mikulásünnepélyt.

Felsőpáhok Község Önkormányzata Képviselőtestülete elismeri és támogatja a településen működő polgárok önszerveződő közösségei által kifejtett azon tevékenységeket, amelyek során segítséget nyújtanak az önkormányzati feladatok megvalósításához, különösen a település fejlesztése, szépítése, a kultúra, a hagyományok ápolása és a sport terén, elősegítve a lakosság művelődését, oktatását, sportolását, a szabadidő tartalmas eltöltését, az életminőség javítását.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt civil szervezetek

	CIVIL SZERVEZET NEVE	TEVÉKENYSÉGI KÖR
örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítés	Felsőpáhokért Közalapítvány	Helyi közfeladatok ellátása, a helyi önkormányzati épületek felújítása, kulturális feladatok ellátása.
sport	Felsőpáhok Községi Sport Club	Tagjai részére a rendszeres testedzés és sportolás lehetőségének biztosítása, a társadalmi öntevékenység és közösségi élet kibontakoztatása.
közrend, közbiztonság támogatása	Felsőpáhok Polgárőr Egyesület	A település közbiztonságának fokozása, a közösségi, körzeti megbízott rendőr munkájának segítése. Felsőpáhok község lakóinak, az itt üdülő és tartózkodó személyeknek és javaiknak közbiztonsági őrzése, védelme.

Forrás: www.helyicivil.hu

9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

A helyi esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat, az egyházak és településen működő civil szervezetek tevőleges bevonásával történt. Az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétfévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az Esélyegyenlőségi Program megvalósításáért az önkormányzat részéről a jegyző felel.

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)

IV. INTÉZKEDÉSI TERV

Az intézkedési terv célja olyan beavatkozások tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak.

Az intézkedési terv a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Bár az egyenlő bánásmód megsértése más hátrányos védett csoportok esetében is megfigyelhető jelenség, a fogyatékos személyek, a nők és a romák esetében a hátrányos helyzettel és szegénységgel is erőteljesen összefüggő jelenségekről van szó.

Az intézkedési terv intézkedései Tata Város Önkormányzata által kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, a romák, a nők és a fogyatékos személyek lehetőségeiket, helyzetüket javító programot foglal magába.

A/ A tervezett beavatkozások célkitűzései:

- 1. Az oktatás és a képzés területén a hozzáférés esélyének javítása, a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése, a sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatása;**
(rövidítés: oktatás)
- 2. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése; (rövidítés: foglalkoztatás.)**
- 3. Az elégtelen lakhatási körülmények, a szegregációval veszélyeztetett lakóterület felszámolása, integrált vagy a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása;**
(rövidítés: lakhatás)
- 4. Az egészség előfeltételeinek biztosítása mellett a prevenció és a szűrőprogramokon történő részvételi arány növelése, a kiszűrtek egyéni esetkezelése, az egészségügyi és szociális szolgáltatások kiterjedtségének, elérhetőségének, hozzáférhetőségének és kihasználtságának javítása, valamint a gyermekek és családjuk egészségtelen táplálkozásának vagy alultápláltságának csökkentése; (rövidítés: eü, szoc)**

5. A közösségi közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása; (rövidítés: közlekedés)
6. A közösségi viszonyok, a helyi közélet fejlesztése; (rövidítés: közélet)
7. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében; (rövidítés: egyenlő bánásmód)
8. A hátrányos helyzetű csoportok tagjai részt vételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, ezek tervezésében, megvalósításában és értékelésében; (rövidítés: közügyek)

Az intézkedési terv esélyegyenlőségi területenként mutatja be a támogató intézkedéseket, azok céljait, elvárt eredményeit, fenntarthatóságát, és a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat, valamint a végrehajtás ütemezését és felelőssét.

Az intézkedésekhez a célok hozzárendelésére a fenti sorszámokon és rövidítéseken keresztül kerül sor.

B/ A erőforrások és az ütemezés pontos meghatározását nehezítő körülmények

Az esélyegyenlőségi intézkedések felelőseinek-, továbbá azok megvalósításához szükséges humán erőforrások pontos meghatározása - a 2013. januárjától életbe lépő, az önkormányzat és a közoktatási intézmények működésére jelentős változást gyakorló jogszabályok végett - a dokumentum készítésének időpontjában még nem kivitelezhető egyértelműen.

A megvalósításhoz szükséges pénzügyi források alapvetően az Európai Unió által hazánkban nyújtott fejlesztési források felhasználására épülő pályázati mechanizmuson keresztül biztosítható.

A 2007-2013-as pénzügyi tervezési szakasz a végéhez közeledik, az esélyegyenlőségi intézkedések megvalósítását legfőképpen támogató ÉAOP és TÁMOP források nagy része már felhasználásra került, újabb pályázati kiírások e ciklusban már csak minimális számban várhatóak, a 2014-2017 közötti pénzügyi tervezési szakasz előkészítésének folyamata zajlik, még nem ismert, hogy mely esélyegyenlőségi területek fognak prioritást élvezni. E források elérhetőségét biztosító pályázati kiírásokra 2014 második felében kerül sor várhatóan, így e pályázatok útján megvalósítható fejlesztések megkezdésére leghamarabb 2015.-ben kerülhet sor. Mindezekre tekintettel az intézkedési tervben foglalt fejlesztések közül 2013-ban és 2014-ben a szükséges adathiányok pótlására és a hiányzó, de az célcsoportok esélyegyenlőségének biztosításához nélkülözhetetlen programok elkészítése, meglévő programok kiegészítése, felülvizsgálata tevékenységek elvégzésére kerülhet sor leginkább.

1. A HEP IT RÉSZLETEI

A HELYZETELEMZÉS MEGÁLLAPÍTÁSAINAK ÖSSZEGZÉSE

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának javítása	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrővizsgálata- népszerűsítése
	Adósságcsapda	Háztartásvezetési, családfenntartási tanácsadás, előadások lehetőségének biztosítása
	Az elhelyezkedni nem tudó pályakezdő fiatalok és az 55-59 éves munkanélküliek folyamatosan emelkedő száma.	Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése a civil szervezetek segítségével Új szakmák elsajátítása Munkavilágába való visszavezetés-tréningek
Gyermekek	Felsőpáhokon nincs óvoda	A demográfiai mutatók alapján középtávon megszervezhető lehetne az óvodai köznevelési feladatellátás pályázati forrás segítségével.
Nők	Információhiány a nők munkaerő piaci helyzetéről foglalkoztatásáról a helyi munkaadók vonatkozásában.	Adat- és információgyűjtés a helyi munkaadók fiatal, ill. kisgyermekes nők alkalmazásával kapcsolatos attitűdjéről. Igényfelmérés (mire lenne szüksége ahhoz, hogy fiatal, ill. kisgyermekes nőket tudjon alkalmazni).
Idősek	Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének.	Minél több program szervezése az idősek részére.
	Nappali ellátás nem biztosított az idősek számára	Igényfelmérés
Fogyatékkal élők	Nincs pontos kimutatás a fogyatékkal élőkről	Adatbázis készítése a fogyatékkal élőkről. Nem, iskolai végzettség, fogyatékos-ság típusa,
	Közüntézmények akadálymentesítése nem vagy csak részben megoldott	pályázati források keresése

2. A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Egészségügyi intézmények Felsőpáhok Önkormányzata
	Az elégtelen lakhatási körülmények közt élők Adósságcsapda	Felsőpáhok Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány
	Az elhelyezkedni nem tudó pályakezdő fiatalok és az 55-59 éves munkanélküliek folyamatosan emelkedő száma.	Munkaügyi Központ Felsőpáhok Önkormányzata
Gyermekek	Felsőpáhokon nincs óvoda	Felsőpáhok Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány
	Egy képesítés nélküli óvónő dolgozik az óvodában	Felsőpáhok Önkormányzata
Idősek	Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének.	Felsőpáhok Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány
	Nappali ellátás nem biztosított az idősek számára	Felsőpáhok Önkormányzata
Nők	Nők munkaerő-piaci helyzete	Felsőpáhok Önkormányzata
Fogyatékkal élők	Nincs pontos kimutatás a fogyatékkal élők-ről	Felsőpáhok Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány
	Közüntézmények akadálymentesítése nem vagy csak részben megoldott	Felsőpáhok Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány

Jövőképünk

Felsőpáhok Község Önkormányzat legfontosabb célja a település lakóinak jólétének, biztonságának előmozdítása, életminőségének folyamatos támogatása.

Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten biztosítja a **mélyszegénységben** élő népesség esélyegyenlőségét.

A szociális, egészségügyi szektorokkal együttműködve segítjük a mélyszegénységben élőket, hogy javuljon az életminőségük, a lakhatási körülményeik, valamint a testi-lelki egészségük.

Kiemelt területként kezeljük a gyermekek testi és lelki jólétét segítő szolgáltatások működtetését, folyamatos biztosítását.

Elengedhetetlennek tartjuk a nemek közötti egyenlőség biztosítását, valamint a nők számára egyenlő esélyek megteremtését, a társadalomban való boldogulást az élet minden területén.

Folyamatosan odafigyelünk az időseket érintő problémákra, az elmagányosodott és krízishelyzetbe kerülőkre kiemelt figyelmet fordítunk.

Különös figyelemmel kísérjük a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét, a munkavállalásának elősegítését, a középületek komplex akadálymentesítését.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A mélyszegénységben élő elhelyezkedni nem tudók igény szerint programokra, szakképzésre irányítása, bevonása, koordinálása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az elhelyezkedni nem tudó pályakezdő fiatalok és az elhelyezkedni nem tudó 55-59 évesek folyamatosan emelkedő száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A célcsoport munkába állásának segítése Rövid távú cél: Programok, képzések előkészítése (adatbázis készítése, hiányosságok, igények feltérképezése Munkaügyi Központtal, , képző intézményekkel való kapcsolattartás) A célcsoport tájékoztatása – szakképzésre irányítás Középtávú cél: Programok, képzések szervezése helyi és térségi szinten - személyes kompetenciák fejlesztése Hosszú távú cél: Személyes kompetenciák fejlesztése Újabb szakmák megszerzése, Visszavezetés a munka világába
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok szervezése a civil szervezetek segítségével 2. Visszavezetés a munka világába 3. Személyes kompetenciák fejlesztése, munkatapasztalat szerzése 4. Új szakmák elsajátítása

Résztvevők és felelős	Pályakezdő fiatalok és az 55-59 éves elhelyezkedni nem tudók Felsőpáhok Város Önkormányzata
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2016. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: a programok és a résztvevők száma/év Dokumentáltság: Jelenléti ív, Tanúsítvány (új szakma), Tanulmányi Szerződés, statisztikák Forrása: önerő és pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség. Sikertelen pályázat Kockázat csökkentése: Újabb pályázási lehetőség
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Kedvezőtlen lakhatási körülmények közt élő kliensek (mélyszegénységben élők) lakhatási problémáinak segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kedvezőtlen lakáskörülmények között élők száma növekvő tendenciát mutat A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 2009 és 2011 között 2-főről 11-főre emelkedett.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A kedvezőtlen lakáskörülmények közt élő kliensek lakhatási problémáinak segítése Rövidtávú cél: Pontos kimutatás készítése a civil szervezetek segítségével az elégtelen lakhatási körülmények között élőkről. Középtávú cél: A feltételek megteremtése, a lakásfenntartási támogatás bővítése a szociálisan rászoruló háztartások részére Hosszú távú cél: Támogatások folytatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, önkormányzati felmérés, Tájékoztatás, szervezés, Lebonyolítás
Résztvevők és felelős	Felsőpáhok Város Önkormányzata A kedvezőtlen lakhatási körülmények közt élők
Partnerek	Felsőpáhok Község Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Eredményességi mutatók: Támogatásba részesülők száma/év Dokumentáltsága: Adatbázis, kimutatás, statisztika,

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Forrása: Önkormányzati költségvetés Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Az önkormányzat költségvetése nem biztosítja a forrást Kockázat csökkentése: Önkormányzat költségvetése biztosítja a forrást
Szükséges erőforrások	Pénzügyi források biztosítása pályázással Önkormányzat költségvetésének tervezése

Intézkedés címe:	Prevenió, rendszeres egészségügyi szűrés az egészség megőrzése érdekében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település nem rendelkezik adatokkal arról, hogy az ingyenes egészségügyi ellátást a mélyszegénységben élők milyen arányban veszi igénybe
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az egészség előfeltételeinek biztosítása mellett a célcsoport az egészségügyi és szociális ellátórendszerét minél magasabb arányba vegye igénybe. Rövid távú cél: Rendszeres egészségügyi szűrések szervezése. Prevenciós szemlélet erősítése tájékoztató kiadványokkal, előadásokkal. Középtávú cél: Felvilágosító munka - prevenciós és a szűrőprogramokon történő részvételi arány növelése, Hosszú távú célkitűzés: A célcsoport az egészségügyi és szociális ellátórendszerét 15%-al magasabb arányban veszik igénybe
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Célzott beavatkozások az egészségügyi és szociális ellátórendszerek igénybevétele érdekében; 2. Ellátásfejlesztés (családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, védőnők, orvosi ellátás)
Résztvevők és felelős	Felsőpáhok Község Önkormányzata Mélyszegénységben élők
Partnerek	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2014. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: • Felvilágosító, nevelő programok száma/év • Programokon a résztvevők száma/év • Célzott beavatkozások száma/év Dokumentáltság: Jelenléti ív, szórólap, programtervek Forrása: önerő és pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Sikertelen pályázat és felvilágosító munka Kockázat csökkentése: Újabb pályázási lehetőség
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás A finanszírozási források biztosítása pályázással

Intézkedés címe:	Felsőpáhokon az óvodai köznevelési feladatellátás biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községnek nincs óvodája, 20 óvodáskorú gyermek él a településen.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	2014. szeptember 1-jétől minden 3 éves óvodai ellátásának biztosítása Rövidtávú célkitűzés: Helyi igény feltérképezése Középtávú célkitűzés: Óvodaépítéshez megfelelő forrás keresése Hosszú távú célkitűzés: Igény esetén óvoda építése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, adatbázis készítése az elkövetkező években várható óvodásokról 2. Szükség esetén pályázási lehetőség keresése óvoda építésre 3. Megvalósítás
Résztvevők és felelős	Felsőpáhok Község Önkormányzata
Partnerek	Felsőpáhok Község Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: Elkészült óvoda Dokumentáltsága: Adatbázis, kimutatás, statisztika, Forrása: Pályázat Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: nem írnak ki pályázatot Kockázat csökkentése: Sikeres pályázat
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás Humánerőforrás

Intézkedés címe:	A nők munkaerő piaci helyzete. Segítő programok nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Információhiány a nők munkaerő piaci helyzetéről foglalkoztatásáról a helyi munkaadók vonatkozásában
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövidtávú cél: A nők munkába állásának segítése Középtávú cél: Közösségi programok szervezése Hosszú távú cél: Az elavult szakmák helyett korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés, (mire lenne szüksége a helyi munkaadónak ahhoz, hogy fiatal, ill. kisgyermekes nőket tudjon alkalmazni) 2. Tájékoztatás, szervezés, 3. Lebonyolítás
Résztvevők és felelős	Érintett célcsoport Felsőpáhok Község Önkormányzata
Partnerek	Egyház Családsegítő és Gyermekjóléti, Szolgálat, Munkaügyi Központ, Képző intézmények,
Határidő(k) pontokba szedve	2015. jdecember
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programok, képzések száma/év Dokumentáltsága: Éves munkaterve, Meghívók, fotók jelenléti ívek, Beszámolók Forrás: Pályázati forrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Munkahelyhiány, Kockázat csökkentésének eszközei: Sikeres projektek
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, szociális szakemberek bevonása

Intézkedés címe:	Programok szervezése az idősek részére
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Vonzó programok biztosítása az idős korosztály számára Rövidtávú cél: a programok száma növekszik Középtávú cél: a programok száma növekszik Hosszú távú cél: a programok száma növekszik
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igények felmérése 2. Programok szervezése
Résztvevők és felelős	Résztvevők: idősek Felelős: Felsőpáhok Önkormányzata
Partnerek	Felsőpáhok Község Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	2014.12.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: a programok száma/év Dokumentáltság: az intézménynél dokumentálva Forrása: humánerőforrás Fenntarthatósága: folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Érdektelenség a programok iránt Kockázat csökkentésének eszközei: Az idősek széleskörű informálása a programokról, pályázati forrás
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, önkormányzati, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Idősek nappali ellátása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek nappali ellátása nem biztosított
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősek nappali ellátásának biztosítása Rövidtávú cél: A nappali ellátást igénylők részére a szolgáltatás előkészítése Középtávú cél: Pályázati forrás keresése, pályázat beadása Hosszú távú cél: Elegendő férőhely biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kimutatás-elemzés készítése az idős népességről öt éves időintervallumra 2. Férőhelyek száma és az ellátást igénylők adatainak elemzése 3. Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása

FELSŐPÁHOK KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Résztvevők és felelős	Az érintett célcsoport Felsőpáhok Község Önkormányzata
Partnerek	Felsőpáhok Község Önkormányzata Felsőpáhokért Közalapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázati kiírások függvényében, 2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók: a Az idősek nappali ellátásának biztosítása Dokumentáltsága: statisztika, felmérések, Forrása: humán erőforrás, pályázati forrás Fenntarthatósága: A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Pénzügyi és személyi forráshiány. Kockázat csökkentésének eszközei: Pályázatok felkutatása
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, A pénzügyi, feltételek biztosítása pályázással

Nincs pontos kimutatás a fogyatékkal élőkéről	Adatbázis készítése a fogyatékkal élőkéről. Nem, iskolai végzettség, fogyatékoság típusa,
Közüntézmények akadálymentesítése nem vagy csak részben megoldott	pályázati források keresése

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők kimutatásának elkészítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs kimutatás a településen a fogyatékkal élőkéről
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Pontos kimutatás készítése a célcsoportról Rövid távú cél: Adatbázis készítése, Középtávú cél: Adatbázis készítése a fogyatékkal élőkéről. Nem, iskolai végzettség, fogyatékoság típusa, foglalkoztatás, egészségi állapot, jövedelmi helyzet stb. Hosszú távú cél: Adatbázis folyamatos frissítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A célcsoport felkutatása 2. Adatbázis elkészítése 3. adatbázis folyamatos frissítése
Résztvevők és felelős	A csökkent munkaképességűek, fogyatékkal élők Felsőpáhok Község Önkormányzata
Partnerek	Civil szervezetek, Egészségügyi dolgozók
Határidő(k) pontokba szedve	2016. december
Eredményességi mutatók és annak	Fogyatékkal élők nyilvántartása Dokumentáltsága: Adatbázis

dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Forrása: humán erőforrás Fenntarthatósága: Folyamatos tevékenységgel biztosítható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: nem készül el az adatbázis Kockázat csökkentésének eszközei: humán erőforrás bővítése
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, egészségügyi szakemberek

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők a közintézményeken belüli tájékozódásának teljes körű biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem biztosított a közintézményeken belüli tájékozódás valamennyi fogyatékos-sággal rendelkező személy számára
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A közösségi közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása Az intézmények akadálymentesítése, a közlekedés biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés, 2. Tervezés 3. Kivitelezés
Résztvevők és felelős	A célcsoport Felsőpáhok Község Önkormányzata
Partnerek	Polgármesteri Hivatal, Közintézmények
Határidő(k) pontokba szedve	2017. december
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Komplex akadálymentesített közintézmények számának növekedése/év Dokumentálása: Kivitelezés dokumentumai Forrás: Pályázati források Fenntarthatósága: A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Forráshiány, Kockázat csökkentésének eszközei: Pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással

FELSŐPÁHOK KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

3. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE – ÖSSZEGZŐ TÁBLÁZAT

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A mélyszegénységben élők(fiatalok, 50-59 évesek) munkaerőpiaci helyzetének javítása - szakképzésre irányítása, bevonása, koordinálása	Az elhelyezkedni nem tudó pályakezdő fiatalok és az 55-59 éves elhelyezkedni nem tudók száma folyamatosan emelkedik	2. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése	Felsőpáhok Gazdasági Programja 2013. és 2014. évi költségvetési koncepciója	A célcsoport az átmenetet megkönnyítő képzéshez, továbbképzéshez, programokhoz való hozzáférésük biztosítása Új szakmák elsajátítása Személyes kompetenciák fejlesztése, Visszavezetés a munkavilágába	Munkaügyi Központ	2015. december	Programokon, képzésen, részt vevők száma/év	Pénzügyi források biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
2	Kedvezőtlen lakhatási körülmények közt élő kliensek (mélyszegénységben élők) lakhatási problémáinak segítése	Az anyagi jellegű problémák miatt nőtt az elmúlt években az eladósodás, (adósságcsapda) A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma jelentősen növekedett	3. Anyagi körülmények miatt az elégtelen lakhatási körülmények között élők segítése	Felsőpáhok Gazdasági Programja 2013. és 2014. évi költségvetési koncepciója	Lakhatási (lakbér) támogatásba részesülők számának bővítése, a komfortfokozat javítása céljából kamatmentes kölcsön nyújtása	Felsőpáhok Község Önkormányzata	2017. december	Támogatottak száma/év	Önkormányzat költségvetésének tervezése	Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeinek függvénye

FELSŐPÁHOK KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
4	A mélyszegénységben élők hozzáféréseinek támogatása az egészségügyi-, és szociális ellátórendszerhez	Az ingyenes egészségügyi ellátást igénybevevőkről nincs kimutás. A hozzáférésük az egészségügyi-, és szociális ellátórendszerhez biztosított.	3. e.ü. Az egészség előfeltételeinek biztosítása mellett a prevenció és a szűrőprogramokon történő részvételi arány növelése, a kiszűrtek egyéni esetkezelése,;	Felsőpáhok Gazdasági Programja	Adatbázis készítése a szűrővizsgálatokon résztvevőkről Egészségügyi vizsgálatok, prevenció szűrővizsgálata- népszerűsítése.	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat ,	2014. decembertől folyamatos	Célzott beavatkozások száma	Humánerőforrás, helyi szociális szakemberek	Folyamatos tevékenység
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
2	Felsőpáhokon az óvodai köznevelési feladatellátás biztosítása	A községnek nincs óvodája, 20 óvodáskorú gyermek él a településen	1. oktatás 2014. szeptember 1-jétől minden 3 éves óvodai ellátásának biztosítása	Közüoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv Felsőpáhok Község Gazdasági Programja	Igényfelmérés Pályázati lehetőségek felkutatása, pénzügyi forrás biztosítása, képviselő-testületi döntése, műszaki tervek elkészítése, engedélyeztetés,építkezés elkezdése.	Felsőpáhok Község Önkormányzata	2017. szeptember	Új férőhelyek száma	A pénzügyi feltételek biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján

FELSŐPÁHOK KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Információhiány a nők munkaerő piaci helyzetéről foglalkoztatásáról a helyi munkaadók vonatkozásában.	A nők foglalkoztatását (foglalkoztathatóságát) gátló főbb akadályok teljes körűen nem ismertek helyi szinten.	2. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítása, valamint a diszkrimináció csökkentése	Közüktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv Felsőpáhok Község Gazdasági Programja	Adat- és információgyűjtés a helyi munkaadók fiatal, ill. kisgyermekes nők alkalmazásával kapcsolatos attitűdjéről. Igényfelmérés (mire lenne szüksége ahhoz, hogy fiatal, ill. kisgyermekes nőket tudjon alkalmazni). Tájékoztatás, szervezés, lebonyolítás	Felsőpáhok Község Ön-kormányzata	2017. január	1 db adatbázis	Az intézkedés megvalósításához a Polgármesteri Hivatal apparátusa elégséges	évente frissítve

FELSŐPÁHOK KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelésének.	Minél több program szervezése az idősek részére.	6. A közösségi viszonyok, a helyi közélet fejlesztése; (rövidítés: közélet)	Felsőpáhok Község Gazdasági Programja	Vonzó programok biztosítása az idős korosztály számára	Felsőpáhok Község Önkormányzata	2014. december	Programok száma/év	Humánerőforrás Önkormányzat költségvetése Pályázati forrás	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
	Az idősek nappali ellátása	Az idősek nappali ellátása nem biztosított. Az időskorúak népessége folyamatosan nő	4. e.ü. Az az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése 6. a közösségi viszonyok, a helyi közélet fejlesztése	Felsőpáhok Község Gazdasági Programja	Igényfelmérés Pályázati forrás keresése az idősek nappali ellátásának megoldására	Felsőpáhok Község Önkormányzata	2017. december	Sikeres pályázat	Humánerőforrás, A pénzügyi, feltételek biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján

FELSŐPÁHOK KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élők kimutatásának elkészítése	A település nem rendelkezik a kimutatással a fogyatékkal élőkről	Adatbázis elkészítése;	Felsőpáhok Község Gazdasági Program	A célcsoport felkutatása Adatbázis készítése	Felsőpáhok Község Önkormányzata	2016. december	Adatbázis	Humánerőforrás	Évente frissített adatbázis
5	Intézmények akadálymentesítése	A közintézmények akadálymentesítése nem 100%-os	5. A közlekedéshez, információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása;	Felsőpáhok Község Önkormányzatának költségvetési koncepciója	Pályázati lehetőségek keresése, pályázatok beadása és megvalósítása	Felsőpáhok Község Önkormányzata	2017. december	Akadálymentesített épületek számának növekedése	A humán, pénzügyi, technikai feltételek biztosítása pályázással	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján

4. MEGVALÓSÍTÁS

4.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítását támogassák

Önkormányzat kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására esélyegyenlőségi felelőst (jegyző) bíz meg.

A fent leírtakkal kívánják biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

4.2 A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében esélyegyenlőségi felelőst bíz meg.

Az esélyegyenlőségi felelős feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása az érintettekkel

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A kitűzött célok megvalósítása érdekében esélyegyenlőségi felelős (jegyző) rendszeresen (minimum évente) beszámol munkájáról a képviselő testületnek.

5. MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását az esélyegyenlőségi felelős ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására.

6. NYILVÁNOSSÁG

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatja a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozói, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

Az éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozza a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívja a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítik kiadványaikba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekeznek megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

7. KÖTELEZETTSÉGEK ÉS FELELŐSSÉG

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a jegyző felel:

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

Az esélyegyenlőségi megbízott feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

8. ÉRVÉNYESÜLÉS, MÓDOSÍTÁS

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, az esélyegyenlőségi felelős 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy (jegyző) intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

9. ELFOGADÁS MÓDJA ÉS DÁTUMA

I. Felsőpáhok Község Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Felsőpáhok Község Képviselő-Testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Felsőpáhok, 2013. július

Aláírás

Felsőpáhok Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Felsőpáhok, 2013. július

Felsőpáhokért Közalapítvány

HEP elkészítési jegyzék³

NÉV⁴	HEP részei⁵										Aláírás⁶
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Felsőpáhokért Közalapítvány	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

³ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

⁴ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁵ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁶ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

